

ÁRSSKÝRSLA GILDIS - LÍFEYRISSJÓÐS 2011

ÁRSSKÝRSLA GILDIS - LÍFEYRISSJÓÐS 2011

EFNISYFIRLIT

Ávarp stjórnarformanns	4
Stjórn	6
Starfsmenn	7
Iðgjöld	8
Sjóðfélagar	9
Lífeyrir	10
VIRK Starfsendurhæfingarsjóður	10
Lán til sjóðfélaga	11
Tryggingafræðileg staða	13
Verðbréfamarkaðir 2011	14
Fjárfestingarstefna	18
Fjárfestingar	19
Verðbréfaeign	20
Yfirlit yfir stærstu fjárvörsluaðila erlendra eigna	21
Ávöxtun	23
Gjaldeyrissáhlættu	23
Óvissuþættir	24
Áhættustefna	25
Sjóðfélaga- og fulltrúaráðsfundir	25
Séreignardeild	25
Endurskoðunarnefnd	27
Heimasíða - sjóðfélaga- og launagreiðendavefur	28
Skattur á lífeyrissjóði	28
Hluthafastefna	29
Samskipta- og síðareglur	29
Skýrsla Úttektarnefndar Landssamtaka lífeyrissjóða	31
Ársreikningur	33
Selected Financial Information	61

ÁVARP STJÓRNARFORMANNS

Árið 2011 var viðburðaríkt í sögu Gildis-lífeyrissjóðs. Ávöxtun sjóðsins var 8,1% sem skilaði 2,7% umfram verðbólgu. Tryggingafræðileg staða sjóðsins komst um áramót inn fyrir 5% viðmiðunarmörkin, en sé sjóðurinn 5 ár í röð með neikvæða tryggingafræðilega stöðu umfram 5% verður samkvæmt lögum að skerða réttindi. Stjórn Gildis leggur því ekki fram neinar tillögur um breytingar á réttindum sjóðfélaga á ársfundi 2012 og er það útaf fyrir sig ánægjuefni að slíkt jafnvægi hafi náðst í rekstri sjóðsins þrátt fyrir erfið starfsskilyrði að mörgu leyti.

Miklar breytingar urðu í stjórn Gildis en aðeins þrjú af átta stjórnarmönnum sátu áfram í stjórn eftir ársfund árið 2011 og þar af fór einn stjórnarmanninn í veikindaleyfi og hefur varamaður að mestu gegnt störfum hans. Stjórnarfundir urðu alls 29 á árinu og fjölgaði mikið frá fyrra ári. Auk þess hélt stjórnin hefðbundinn stefnumótunarfund. Meginverkefni stjórnarinnar var að fjalla um fjárfestingar sem endurspeglar vel þær almennu aðstæður sem lífeyrissjóðirnir búa nú við.

Markaður með skráð hlutabréf og skuldabréf fyrirtækja hefur byggst upp afar hægt þannig að mikilvægar fjárfestingar Gildis kölluðu á mikla vinnu við undirbúning, matsferli og ákvarðanatöku. Þannig leitar sjóðurinn t.d. að tækifærum til þess að fjárfesta í fyrirtækjum sem eru á leið á markað og má nefna kaup á eignarhlutum í HS Orku (í gegnum Jarðvarma slhf), Högum og Sjóvá. Gildi á um 10% hlut í Framtakssjóði Íslands og enn fremur hefur sjóðurinn nýtt tækifæri til skuldabréfakaupa s.s. af sveitarfélögum, hjúkrunarheimilum og fyrirtækjum.

Stjórn Gildis hefur lagt mikla áherslu á að efla eigna- og áhættustýringu sjóðsins. Þegar hafa verið stigin skref með fjölgun starfsmanna eignastýringar og frekari styrking hefur verið ákveðin á árinu 2012. Markmið stjórnarinnar er að eignastýring Gildis sé nægilega öflug til að vinna vandað sjálfstætt og faglegt mat á þeim fjárfestingarmöguleikum sem bjóðast. Stjórnin hefur líka lagt áherslu á að áhættumat á eignum sé jafnan virkt og markvisst og unnið hefur verið að sérstakri áhættustefnu eignastýringar. Eignastýringin hefur lagt mikla vinnu við ákveðið brautryðjendastarf á þessu sviði og með ráðningu sérstaks starfsmanns í áhættustýringu verður sjóðurinn mun betur í stakk búinn til að vegna og meta þá áhættu sem liggur í eignasafninu.

Töluverð vinna hefur verið lögð í það hjá sjóðnum að endurskipuleggja verkferla og tryggja fagmennsku í vinnubrögðum og er sú vinna vel á veg komin. Við þessa vinnu hefur m.a. verið stuðst við sérlega gott starf endurskoðunarnefndar Gildis. Við skipan nefndarinnar var strax lögð áhersla á alvöru og þunga í störfum hennar og hún hefur starfað af þrótti og metnaði að því að bæta innra starf Gildis í samstarfi við innri og ytri endurskoðendur.

Kröfur til stjórnarmanna hafa verið auknar með því að Fjármálaeftirlitið kallar nú stjórnarmenn lífeyrissjóða til sérstaks hæfismats. Með því vill eftirlitið kanna þekkingu stjórnarmanna á lögum og reglum um lífeyrissjóði, kunnáttu í reikningsskilum lífeyrissjóða og almennum viðhorfum og þekkingu á helstu málum sem varða lífeyrissjóði. Allir aðalmenn í stjórn Gildis hafa verið kallaðir í hæfismat Fjármálaeftirlistins og staðist það.

Stjórn Gildis hefur kappkostað að byggja upp náið samstarf við VIRK Starfsendurhæfingarsjóð. Nú stendur fyrir dyrum að lífeyrissjóðirnir leggi fram framlag til VIRK sem er jafnhátt framlagi atvinnurekenda eða 0,13% af launum. Gildi hefur tiltölulega þunga byrði af örorkulífeyri og árangursrík starfsendurhæfing hefur þess vegna afgerandi þýðingu fyrir sjóðinn og þau réttindi sem hann getur risið undir. Með samstarfinu við VIRK er stefnt að því að veita öllum sem sækja um örorkulífeyri hjá Gildi vandaða þjónustu ráðgjafa og sérfræðinga og eins raunhæfa möguleika til starfsendurhæfingar og frekast er kostur. Í því skyni leggur stjórn Gildis nú til breytingar á samþykktum þannig að samstarf umsækjanda og VIRK geti skilað eins góðum árangri og líkur leyfa. Ennfremur mun þjónustan verða smám saman víkkuð út þannig að allir þeir sem fá örorkulífeyri hjá Gildi eigi greiða leið til starfsendurhæfingar og geti ef mögulegt er komið inn á vinnumarkað á ný.

Ársreikningur Gildis er nú í fyrsta sinn með sérstakri skýringu vegna stjórn mála- og lagaáheftu. Þar er gerð grein fyrir því að Gildi getur stafað hætta af breytingum á lögum og reglum sem rýra hugsanlega réttindi sjóðfélaga. Þannig skerða gjaldeyrishöft möguleika Gildis til fjárfestinga erlendis og skynsamlegrar áhættudreifingar. Þegar hefur verið lagður sérstakur skattur á lífeyrissjóði sem óvíst er hvort tekinn verður til baka þrátt fyrir samkomulag þar um. Umræður eru á vettvangi stjórn mála um viðtæka skattlagningu á myndun lífeyrisréttinda, m.a. með því að inngreiðslur í viðbótarlífeyrissparnaði yrðu ekki lengur skattfrjálsar en þegar hefur verið stigið skref í þessa átt. Ennfremur er rætt um að ríkið leysi til sín „skattineign“ sína í þeim viðbótarlífeyrissparnaði sem þegar hefur verið byggður upp gegn loforðum um skattfrelsi síðar, en afar ólíklegt er að hægt verði að standa við loforð um skattfrelsi útgreiðslna úr lífeyrissjóðum í framtíðinni vegna breyttrar aldurssamsetningar þjóðarinnar.

Stjórn Gildis hefur leitast við að bæta upplýsingastreymi til sjóðfélaga og nýta betur fulltrúaráðið. Stjórn Gildis boðaði fulltrúaráðið til sérstaks fundar fyrir ársfund 2011 þar sem farið var yfir stöðu sjóðsins og ennfremur var fjallað um niðurstöður sérstakrar könnunar á meðal fulltrúaráðsins um áherslur í starfi sjóðsins. Haldinn var sérstakur sjóðfélagafundur í nóvember þar sem farið var yfir horfur í rekstri sjóðsins og fjallað um mikilvæg mál sem snúa almennt að lífeyrissjóðum. Á fulltrúaráðsfundi í mars 2012 var fjallað um stöðu sjóðsins og niðurstöður Úttektarnefndar Landssamtaka lífeyrissjóða um starfsemi þeirra og sérstaklega um þau atriði sem snúa að Gildi. Á öllum þessum fundum urðu málefnalegar og uppbyggilegar umræður um starfsemi sjóðsins og starfsumhverfi lífeyrissjóðanna.

Margt fleira mætti nefna í starfi Gildis á árinu 2011 en í þessari ársskýrslu er komið víða við og henni er ætlað að gefa lesandanum góða innsýn í málefni sjóðsins. Gildi býr að því að hjá sjóðnum starfar hæft starfsfólk sem hefur mikinn metnað fyrir hönd sjóðsins og vinnur af einstakri trúmennsku að hagsmunum hans. Gildi hefur gengið í gegnum erfiða tíma eins og allir lífeyrissjóðir á síðustu árum og verulega hefur mætt á starfsfólki hans. Starfsfólk Gildis á sérstakar þakkir skildar fyrir frammistöðu sína og úthald í þeirri baráttu sem háð hefur verið.

Sjálfur geng ég úr stjórn Gildis nú á ársfundi 2012 eftir sex ára setu ýmist sem varaformaður eða formaður. Á þessum tíma hefur sjóðurinn notið góðæris, orðið fyrir barðinu á fjármálahruninu, staðið það af sér, náð jafnvægi og risið á ný. Réttindi í Gildi hafa hækkað sérstaklega og lækkað aftur en þegar upp er staðið hefur markmiðið um verðtryggð réttindi náðst í öllum aðalatriðum. Það er árangur sem allir þeir sem komið hafa að Gildi á undanförunum árum mega vera stoltir af. Ég þakka öllum þeim sem starfað hafa með mér í stjórn og starfsliði Gildis á síðustu sex árum og óska þeim og sjóðnum farsældar í þeim mikilvægum verkefnum sem framundan eru.

Vilhjálmur Egilsson,
stjórnarformaður Gildis-lífeyrissjóðs

STJÓRN

Stjórn sjóðsins er skipuð átta mönnum. Fjórir eru kosnir af fulltrúum sjóðfélaga á ársfundi og fjórir eru skipaðir af Samtökum atvinnulífsins. Kjörtímabil stjórnarmanna er tvö ár og skal árlega kjósa helming stjórnarmanna og varamanna þeirra. Eftirtaldir skipa stjórn sjóðsins til ársfundar 2012:

Vilhjálmur Egilsson, formaður, Harpa Ólafsdóttir, varaformaður, Árni Bjarnason, Heiðrún Jónsdóttir, Hermann Magnús Sigríðarson / Sigurður A. Guðmundsson (Sigurður tók sæti Hermanns Magnúsar í lok maí 2011 í veikindaleyfi hans), Hjörtur Gíslason, Kolbeinn Gunnarsson og Orri Hauksson.

Stjórn sjóðsins fer með yfirstjórn hans. Hún setur sjóðnum fjárfestingarstefnu og skal fjalla um allar meiriháttar ákvarðanir varðandi stefnumótun og starfsemi sjóðsins. Meðal þess sem stjórnin fjallar um á fundum sínum eru ákvarðanir um fjárfestingar, breytingar á samþykktum, eftirlit með fjárfestingum, mótun innra eftirlits og lánareglur sjóðsins. Stjórnin skiptir með sér verkum, þó skulu fulltrúar vinnuveitenda og stéttarfélaga hafa á hendi formennsku til skiptis eitt ár í senn. Samkvæmt samþykktum sjóðsins skulu stjórnarmenn ekki sitja lengur en 8 ár samfleytt sem aðalmenn í stjórn.

Á árinu 2011 voru haldnir alls 29 stjórnarfundir.

Hæfi stjórnarmanna

Lög um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða kveða á um hæfi stjórnarmanna og framkvæmdastjóra lífeyrissjóða. Skulu þeir búa yfir nægilegri þekkingu og starfsreynslu til að geta gegnt stöðu sinni á tilhlýðilegan hátt. Samkvæmt lögum um opinbert eftirlit með fjármálastarfsemi skal Fjármálaeftirlitið fylgjast með að starfsemi eftirlitsskyldra aðila sé í samræmi við lög, reglugerðir, reglur og samþykktir sem um starfsemi viðkomandi aðila gilda. Útnefning stjórnarmanna lífeyrissjóða er háð samþykki Fjármálaeftirlitsins og skulu þeir uppfylla kröfur þess, m.a. um nægilega þekkingu og reynslu af starfsemi lífeyrissjóða. Í tengslum við framangreint skipaði Fjármálaeftirlitið á árinu 2010 ráðgjafarnefnd sem gefur álit um hæfi stjórnarmanna lífeyrissjóða og á árinu 2011 hóf eftirlitið að framkvæma matið með því að boða stjórnarmenn í viðtöl þar sem sérstaklega reynir á eftirfarandi þætti: a) lög og reglur á lífeyrismarkaði, b) reikningsskil og endurskoðun lífeyrissjóða og c) almenna og viðskiptalega stjórnunarþætti. Þá tóku gildi á árinu 2011 breytingar sem fela í sér takmörkun á heimild stjórnarmanna lífeyrissjóða til setu í stjórn fjármálafyrirtækja og annarra lífeyrissjóða.

Mynd af stjórn Gildis tekin 27. mars 2012. Standandi frá vinstri: Orri Hauksson, Hjörtur Gíslason, Kolbeinn Gunnarsson, Árni Bjarnason og Sigurður A. Guðmundsson. Sitjandi frá vinstri: Harpa Ólafsdóttir, Vilhjálmur Egilsson og Heiðrún Jónsdóttir.

STARFSMENN

22 starfsmenn störfuðu hjá sjóðnum í mars 2012. Á myndinni sem tekin var 26. mars 2012 eru:

Standandi frá vinstri:	Starfssvið
Guðmundur Bergþórsson	Eignastýring
Friðgerður Friðriksdóttir	Innheimta iðgjalda
Valgerður Hanna Hreinsdóttir	Lífeyrismál
Ingileif Kristinsdóttir	Aðalbókari
Guðrún Jónsdóttir	Lífeyrismál
Sigurborg Reynisdóttir	Deildarstjóri séreignardeildar
Áslaug Jónsdóttir	Skráning iðgjalda
Þórhallur Ásbjörnsson	Eignastýring
Guðrún Inga Ingólfssdóttir	Eignastýring
Guðrún K. Sigurðardóttir	Deildarstjóri lánadeildar
Anna Rúnarsdóttir	Bókhald
Örn Guðnason	Deildarstjóri lífeyrisdeildar
Nanna Þórarinsdóttir	Afgreiðsla/móttaka
Ásbjörg Hjálmarsdóttir	Afgreiðsla/móttaka
Kristín Pétursdóttir	Skráning iðgjalda
Sitjandi frá vinstri:	
Davíð Rúdólfsson	Forstöðumaður eignastýringar
Bjarney Sigurðardóttir	Skrifstofustjóri
Árni Guðmundsson	Frankvæmdastjóri
Kristrún Sigurðardóttir	Gjaldkeri
Ólafur Arason	Forstöðumaður tölvu- og upplýsingakerfa
Fjarverandi voru:	
Anna Lis Hjaltadóttir	Deildarstjóri iðgjaldadeildar
Jóhanna Erla Þorvaldsdóttir	Innheimta iðgjalda

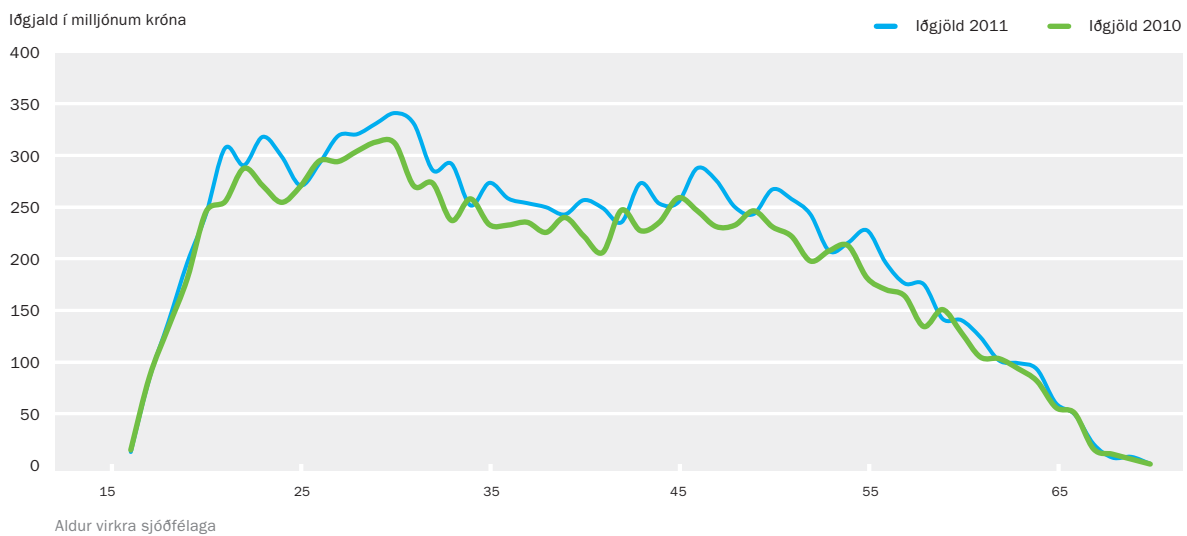
IÐGJÖLD

Heildariðgjöld sem greidd voru til Gildis á árinu 2011 voru 12.028 milljónir króna og var hækkun á milli ára 7,1% miðað við iðgjöld ársins 2010. Alls greiddu 38.825 sjóðfélagar hjá 4.064 launagreiðendum iðgjöld til sjóðsins á árinu 2011.

Sjóðfélagar með réttindi í árslok voru samtals 184.694 og fjöldi rétthafa í séreignardeild sjóðsins var í árslok 35.193.

Iðgjöld til sjóðsins á árinu 2011 voru að lágmarki 12% af heildarlaunum. Launþegar greiddu 4% og atvinnurekendur 8%. Ýmsir kjarasamningar þeirra stéttarfélaganna sem aðild eiga að sjóðnum kveða síðan á um hærra framlag. Allir launamenn greiða iðgjöld frá 16 ára aldri til 70 ára aldurs.

Iðgjöld árinna 2010 og 2011 eftir aldri iðgjaldgreiðenda

SJÓÐFÉLAGAR

Sjóðfélagar í Gildi endurspegla nánast allar atvinnugreinar landsins. Frá efnahagshruninu hefur átt sér stað tiltölulega lítil breyting á fjölda virkra sjóðfélaga, fremur tilfærsla milli starfa eða atvinnugreina. Þannig varð veruleg fækkun í byggingageira en fjölgun til að mynda í hótél- og veitingageira. Eins hefur atvinnuleitendum fjölgað talsvert en 9.520 sjóðfélagar greiddu til sjóðsins af atvinnuleysisbótum á árinu 2011 (í töflunni hér að neðan heyrja þeir undir opinbera stjórnsýslu).

Skipting eftir atvinnugreinum samkvæmt ISAT-staðli miðað við iðgjöld til Gildis vegna ársins 2011.

Atvinnugrein	Iðgjöld	Fjöldi launagr.	Fjöldi sjóðf.
A - Landbúnaður, skógrækt og fiskveiðar	2.161.972.493	415	2682
B - Námuþvottur og vinnsla hráefna úr jörðu	20.519.117	6	46
C - Framleiðsla	3.096.405.223	367	6.484
D - Rafmagns-, gas- og hitaveitur	61.675.615	5	259
E - Vatnsveita, fráveita, meðhöndlun úrgangs og afmengun	144.506.690	15	421
F - Byggingastarfsemi og mannvirkjagerð	367.756.097	402	1690
G - Heild- og smásöluverslun, viðgerðir á vélknúnum ökutækjum	564.163.272	347	2.940
H - Flutningur og geymsla	391.211.977	116	1272
I - Rekstur gístaða og veitingarekstur	737.137.531	340	7.071
J - Upplýsingar og fjarskipti	66.479.628	69	216
K - Fjármála- og váttryggingastarfsemi	58.974.128	61	286
L - Fasteignaviðskipti	38.058.488	75	263
M - Sérfræðileg, vísindaleg og tæknileg starfsemi	75.764.712	114	284
N - Leigustarfsemi og ýmis sérhæfð þjónusta	492.428.886	159	2789
O - Opinber stjórnsýsla og varnarmál, almannatryggingar	2.027.983.011	20	13.058
P - Fræðslustarfsemi	82.592.258	43	407
Q - Heilbrigðis- og félagsþjónusta	664.580.609	92	2.706
R - Menningar-, íþróttar- og tómstundastarfsemi	58.547.548	85	548
S - Félagasamtök og önnur þjónustustarfsemi	232.162.691	290	1.311
U - Starfsemi stofnana og samtaka með úrlendisrétt	841.388	3	4
Ekki með ISAT-kóða	96.276.507	533	750
Samtals	11.440.037.869	3.557	45.487

LÍFEYRIR

Lífeyrisgreiðslur ársins 2011 námu alls 8.160 milljónum króna samanlagt úr samtryggingar- og séreignardeild og hækkuðu um 4,9% á milli ára. Lífeyrir sem hlutfall af greiddum iðgjöldum var 67,8% en var 69,3% á árinu 2010. Lífeyrir sem hlutfall af hreinni eign var 3,1% en var 3,2% á árinu 2010.

Fjöldi lífeyrisþega í samtryggingardeild

Fjöldi lífeyrisþega á árinu 2011 var 17.949 og þar af fengu 2.393 greidda fleiri en eina tegund lífeyris. Skipting á milli einstakra lífeyristegunda var sem hér segir:

	2011	2010	Breyting milli ára
Ellilífeyrir	10.933	10.373	+ 5,4%
Örorkulífeyrir	4.125	3.986	+ 3,5%
Makalífeyrir	1.847	1.794	+ 2,9%
Barnalífeyrir	1.044	1.070	- 2,5%
Samtals:	17.949	17.223	+ 4,2%

Lífeyrisgreiðslur samtryggingardeildar

	2011	2010	Breyting milli ára
Ellilífeyrir	4.820.536.117	4.566.522.734	+ 5,6%
Örorkulífeyrir	2.388.484.909	2.268.638.582	+ 5,3%
Makalífeyrir	587.752.512	569.744.331	+ 3,2%
Barnalífeyrir	91.979.355	89.516.205	+ 2,8%
Samtals:	7.888.752.893	7.494.421.852	+ 5,3%

Gildi-lífeyrissjóður greiddi einnig lífeyri fyrir hönd Umsjónarnefndar eftirlauna til 75 sjóðfélaga eða maka látinna sjóðfélaga, samtals 11,6 milljónir króna á árinu 2011.

VIRK STARFSENDURHÆFINGARSJÓÐUR

Örorkubyrði Gildis-lífeyrissjóðs er mikil, meiri en flestra annarra lífeyrissjóða. Það skiptir því sjóðinn gríðarlega miklu máli að draga eins og kostur er úr líkum á að sjóðfélagar verði óvinnufærir til lengri tíma og að stuðla að því þar sem það er mögulegt að þeir sem njóta örorkulífeyris frá sjóðnum komist sem fyrst aftur út á vinnumarkaðinn.

VIRK Starfsendurhæfingarsjóður var stofnaður af aðilum vinnumarkaðarins á árinu 2009. Með lögum er lífeyrissjóðum gert að greiða framlag til VIRK frá júlí 2012, sem nemur 0,13% af iðgjaldsstofni. Gildi hefur lagt mikla áherslu á að byggja upp samstarf við VIRK þar sem áhersla er lögð á að veita öllum sem sækja um örorkulífeyri hjá Gildi þjónustu ráðgjafa og sérfræðinga og eins raunhæfa möguleika til starfsendurhæfingar og frekast er kostur.

Á ársfundi Gildis verða lagðar fram breytingar á samþykktum sjóðsins sem styrkja hann í því að efla starfsendurhæfingarþáttinn þannig að sjóðfélagar njóti bestu mögulegrar þjónustu í þessum efnum.

Hlutverk VIRK Starfsendurhæfingarsjóðs er að draga markvisst úr líkum á því að launafólk hverfi af vinnumarkaði vegna varanlegrar örorku, með aukinni virkni, eflingu endurhæfingar og öðrum úrræðum. Stefna Starfsendurhæfingarsjóðs er að:

- skipuleggja ráðgjöf og þjónustu fyrir starfsmenn sem veikjast til lengri tíma eða slasast þannig að vinnugeta skerðist
- stuðla að snemmbæru inngripi með starfsendurhæfingarúrræðum í samstarfi við sjúkrasjóði og atvinnurekendur
- fjármagna ráðgjöf og fjölbreytt endurhæfingarúrræði sem miða að aukinni virkni starfsmanna sem búa við skerta vinnugetu til viðbótar því sem þegar er veitt af hinni almennu heilbrigðisþjónustu í landinu
- stuðla að fjölbreytni og auknu framboði úrræða í starfsendurhæfingu
- byggja upp og stuðla að samstarfi allra þeirra aðila sem koma að starfsendurhæfingu viðkomandi einstaklinga
- hafa áhrif á viðhorf og athafnir í samfélaginu til að stuðla að aukinni virkni starfsmanna
- styðja við rannsóknir og þróunarvinnu á sviði starfsendurhæfingar.

LÁN TIL SJÓÐFÉLAGA

Á árinu 2011 voru veitt 95 ný lán til sjóðfélaga samtals að fjárhæð 505 milljónir króna og má því segja að örlítill viðsnúningur hafi orðið á lánveitingum milli ára þar sem ný lán á árinu 2010 voru samtals 82. Árin 2009 og 2010 einkenndust af miklum samdrætti í lánveitingum til sjóðfélaga, sjá meðfylgjandi töflu.

Ár	Fjöldi nýrra lána	Heildarfjárhæð
2011	95	505 m.kr.
2010	82	361 m.kr.
2009	164	691 m.kr.
2008	455	1.915 m.kr.

Sjóðfélagar hafa val um hvort lán eru tekin með föstum vöxtum eða breytilegum og hvort lán endurgreiðast með jöfnum afborgunum eða jöfnum greiðslum (annuitet). Í ársbyrjun 2011 voru lánakjör sjóðsins þannig að ný lán með föstum vöxtum báru 5,2% vexti og breytilegir vextir voru 4,4%. Þann 15. apríl 2011 tók stjórnin ákvörðun um vaxtalækkun í 4,5% fasta vexti og 3,9% breytilega vexti og héldust þeir vextir óbreyttir út árið. Í byrjun apríl 2012 eru fastir vextir 4,05% og breytilegir 3,45%.

Útistandandi sjóðfélagalán um áramót eru 3.412, samtals að fjárhæð 11,9 milljarðar. Vanskil hafa verið að aukast og eru 284 lán í vanskilum (90 daga og eldra) og nema vanskilin samtals 86 milljónum króna og eftirstöðvar þessara lána í vanskilum eru um 1,4 milljarðar.

Úrræði vegna greiðsluferfiðleika

Árið 2011 einkenndist af mikilli vinnu hjá lánadeild sjóðsins við að leysa úr greiðsluvanda lántakenda líkt og árið á undan. Ýmis úrræði standa lántakendum til boða og er metið út frá aðstæðum hvers og eins hvaða leið er hentugust. Mikið var um skilmálabreytingar á lánnum þar sem boðið var upp á ýmsa möguleika svo sem:

- Leggja vanskil við höfuðstól og jafnframt að lengja lánstíma í allt að 40 ár frá útgáfudegi viðkomandi skuldabréfs og lækka þannig greiðslubyrði.
- Frysta lán tímabundið í 6 - 12 mánuði og hefja síðan greiðslur að nýju.
- Fjölgun gjalddaga. Breyta lánnum sem hafa verið með fáum gjalddögum á ári í mánaðarlegar afborganir.
- Breyta lánnum sem eru með jöfnum afborgunum í jafngreiðslulán. Það léttir á greiðslubyrði fyrstu árin.

Lántakendur sjóðsins hafa ýmsa möguleika á að greiða úr skuldavanda sínum á grundvelli nýlegra laga og samkomulags aðila á fjármáلامarkaði. Má þar nefna greiðslujöfnun fasteignalána, greiðsluaðlögun, sértæka skuldaaðlögun og svokallaða 110% leið.

110% leiðin - samkomulag um aðlögun skulda í 110% af verðmati fasteignar

Gildi-lífeyrissjóður er aðili að samkomulagi á Íbúðalánamarkaði um aðlögun fasteignalána í þágu yfirveðsettra heimila sem undirritað var 15. janúar 2011 af Landssamtökum lífeyrissjóða, Samtökum fjármálafyrirtækja og Íbúðalánasjóði. 110% leiðin var tímabundin og rann umsóknarfrestur út 1. júlí 2011 varðandi þetta úrræði. Samkomulagið fól í sér að sjóðfélagar hjá sjóðnum sem voru með áhvílandi veðskuldir umfram 110% af verðmæti fasteignar gátu sótt um að færa veðskuldir sínar niður að 110% af verðmæti fasteignarinnar að uppfylltum ákveðnum skilyrðum.

Greiðsluaðlögun

Greiðsluaðlögun er framkvæmd á grundvelli laga nr. 101 frá 2010. Umboðsmaður skuldara sér um framkvæmd greiðsluaðlögunar fyrir lántakendur sem til hans leita. Markmið laganna er að gera einstaklingum í verulegum greiðsluferfiðleikum kleift að ná tókum á fjármálum sínum og koma jafnvægi á milli skulda og greiðslugetu þannig að raunhæft sé að skuldari geti staðið við skuldbindingar sínar um fyrirsjáanlega framtíð.

Sértæk skuldaaðlögun

Sértæk skuldaaðlögun byggir á samkomulagi milli Samtaka fjármálafyrirtækja, Íbúðalánasjóðs, Landssamtaka lífeyrissjóða og fleiri fjármálastofnana. Samkomulag þetta varðar verklagsreglur gagnvart þeim einstaklingum sem eru með óuppgerðar skuldir við þá aðila sem að samkomulaginu standa. Markmið sértækrar skuldaaðlögunar er að einstaklingar í alvarlegum skuldavanda geti fengið skilvirka og varanlega lausn, þar sem skuldir og eignir eru aðlagðar að greiðslugetu á grundvelli einkaréttarlegs samkomulags lántakenda og fjármálastofnana án aðkomu dómstóla.

TRYGGINGAFRÆÐILEG STAÐA

Tryggingafræðileg úttekt á stöðu sjóðsins í árslok 2011 var unnin af Talnakönnun hf. Úttektin fólst í að reikna annars vegar áfallna skuldbindingu miðað við áunninn rétt sjóðfélaga og hins vegar heildarskuldbindingu miðað við að sjóðfélagar haldi áfram að greiða í sjóðinn þar til þeir fara á lífeyri.

Taflan hér að neðan sýnir niðurstöðu úttektarinnar. Til samanburðar er sýnd niðurstaða úttektar á sjóðnum sem miðast við árslok 2010. Allar fjárhæðir eru í milljónum króna.

Staða í árslok	2011		2010	
Áfallin staða				
Höfuðstóll	262.808		238.485	
Viðbót vegna endurmats	16.480		13.175	
Fjárfestingakostnaður	-4.162		-3.718	
Eign	275.126		247.942	
Áfallin lífeyrisskuldbinding				
Kostnaður	2.948		2.709	
Áfallin skuldbinding	290.640		273.871	
Staða	-15.514	-5,3%	-25.929	-9,5%
Heildarstaða				
Iðgjöld	186.342		163.215	
Eign + iðgjöld	461.467		411.158	
Áfallin lífeyrisskuldbinding				
Kostnaður	6.811		6.040	
Heildarskuldbinding	485.238		447.453	
Staða	-23.771	-4,9%	-36.295	-8,1%

Úttektin sýnir að heildarstaða sjóðsins er neikvæð um 23.771 milljón kr. Það er betri staða en í árslok 2010 en þá var staðan neikvæð um 36.295 milljónir en það var fyrir 4,3% skerðingu sem kom til framkvæmda á árinu. Áfallin staða er neikvæð um 15.514 milljónir en hún var neikvæð um 25.929 milljónir í úttektinni í árslok 2010. Heildarstaða sjóðsins er innan þeirra marka sem lög kveða á um eða -4,9%.

Lífeyrisréttindi eru verðtryggð miðað við vísitölu neysluverðs og breytast lífeyrisgreiðslur mánaðarlega í samræmi við breytingar á vísitölunni.

Örorkubyrði - örorkuframlag

Örorkubyrði Gildis og örorkulíkur sjóðfélaga í tryggingafræðilegri úttekt eru með því hæsta sem þekkist hjá lífeyrissjóðum. Við útreikning á framtíðarörorkubyrði sjóðsins er reiknað 30% álag á staðlaðar íslenskar örorkulíkur. Hjá mörgum íslenskum lífeyrissjóðum eru örorkulíkurnar allt að helmingi lægri en hjá Gildi.

Til þess að jafna stöðu lífeyrissjóða vegna mismunandi örorkubyrði fá lífeyrissjóðir úthlutað örorkuframlagi sem greiðist af tryggingagjaldi. Framlag þetta til Gildis nam á síðasta ári 880 milljónum króna.

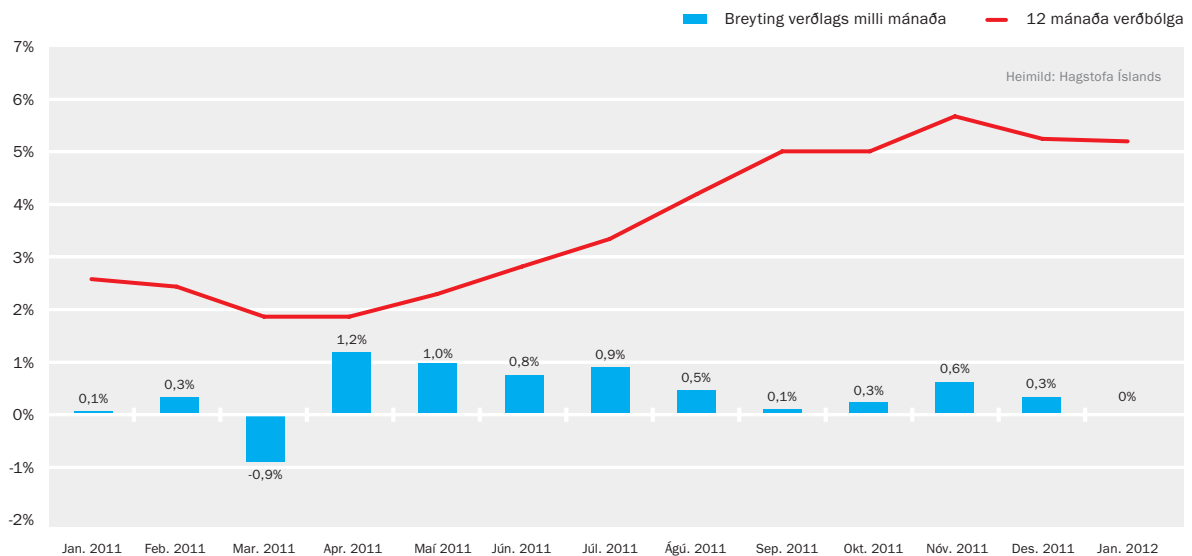
Á ársfundi 2011 var samþykkt að lækka áunnin réttindi sjóðfélaga og lífeyrisþega um 4,3%. Jafnframt var samþykkt að ráðstafa örorkuframlaginu til þess að hækka lífeyrisgreiðslur lífeyrisþega og framtíðariðgjöld sjóðfélaga. Því kom ekki til lækkunar á lífeyrisgreiðslum.

VERÐBRÉFAMARKAÐIR 2011

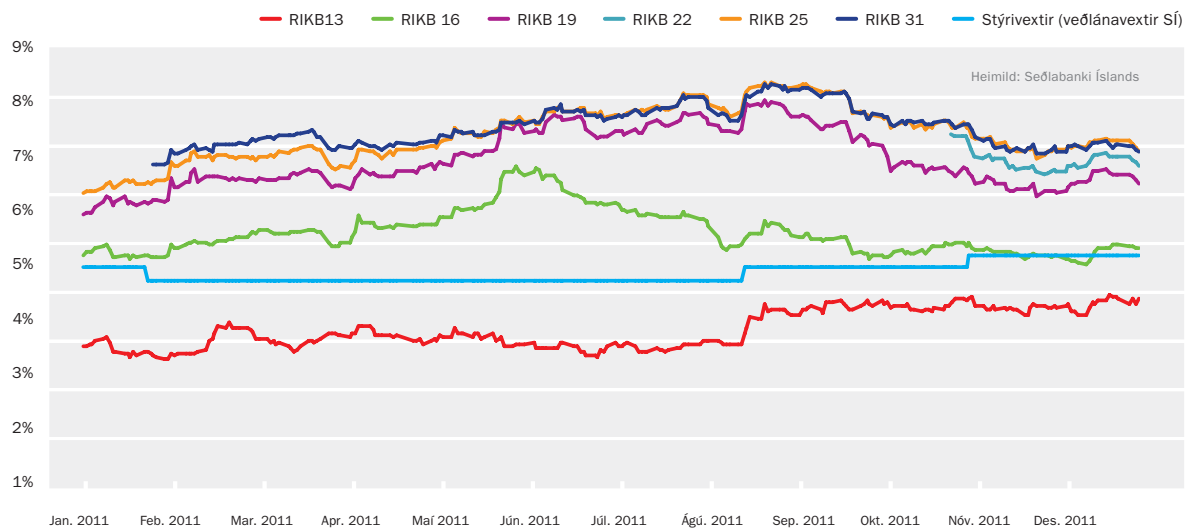
Innlendur skuldabréfamarkaður

Verðbólguþáttur Seðlabankans (2,5%) náðist um skamma hríð á árinu 2011 en um miðbik ársins fór verðbólgan að stíga á ný og var hún komin í 5,2% í upphafi árs 2012. Stýrivextir Seðlabankans fetuðu svipaðan veg. Eftir að hafa náð lágmarki í 4,25% á fyrri hluta ársins 2011 tóku þeir að hækka á seinni hluta ársins og voru þeir komnir í 4,75% í lok árs 2011.

Verðbólga (%) m.v. vísitölu neysluverðs til verðtryggingar

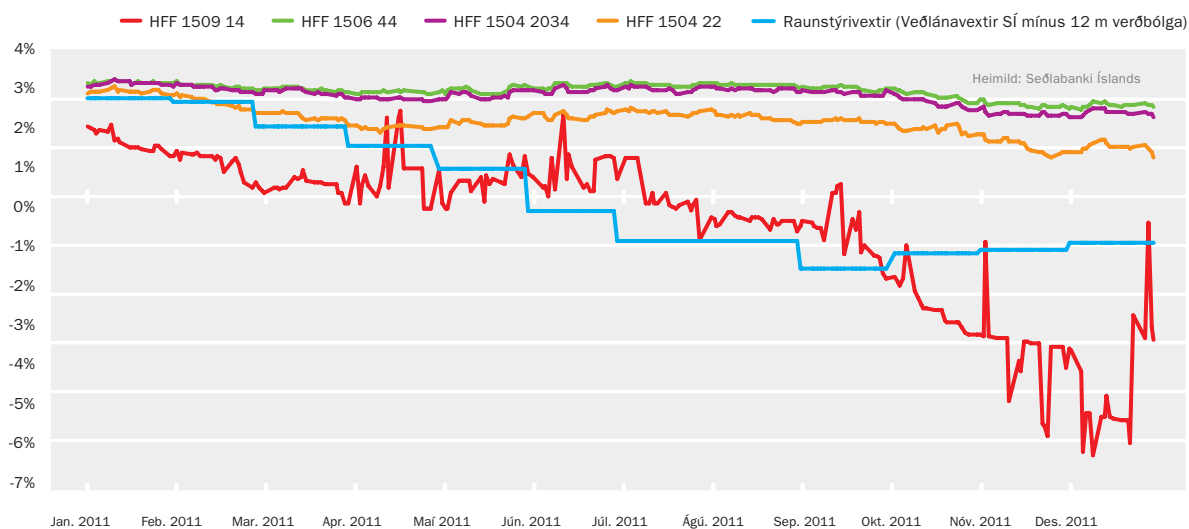
Stýrivextir og ávöxtunarkrafa óverðtryggðra ríkisbréfa (%)

Samhliða hækkingu verðbólgu og stýrivöxtum hækkaði ávöxtunarkrafa óverðtryggðra bréfa nokkuð á árinu. Annað gildi um þróun ávöxtunarkrafa verðtryggðra skuldabréfa sem fór lækkandi líkt og árið á undan. Í árslok var ávöxtunarkrafa allra flokka íbúðabréfa undir 3%.

Ein af ástæðunum fyrir lækkandi ávöxtunarkröfu verðtryggðra bréfa var að skammtímaþextir í landinu fóru mjög lækkandi að raungildi eins og sjá má á raunstyrivöxtum Seðlabankans (sjá mynd að neðan). Aðrar ástæður fyrir lækkandi ávöxtunarkröfu verðtryggðra bréfa eru takmarkað framboð fjárfestingarkosta á sama tíma og gjaldeyrishöft útloka fjárfestingarkosti utan landsteinanna. Teikn eru á lofti um að nokkuð sé að rofa til hvað varðar framboð fjárfestingarkosta þótt vissulega brengli gjaldeyrishöftin fjárfestingarumhverfið nú sem fyrr.

Raunstyrivextir og ávöxtunarkrafa íbúðabréfa (%)

Þegar framvindan frá efnahagshruninu 2008 er skoðuð má greina ýmsa jákvæða þætti. Þróun hagvaxtar hér á landi hefur verið í rétta átt síðustu misserin, ekki síst þegar hún er skoðuð í samanburði við önnur Evrópuríki. Verði haldið rétt á málum hillir undir að skuldasöfnun íslenska ríkisins stöðvist brátt. Þá er viðskiptahallinn frá því fyrir hrun og fjárlagahallinn sem varð eftir hrun að komast í jafnvægi. Þessi atriði stuðluðu að því að íslenska ríkinu tókst á árinu 2011 að fjármagna sig á erlendum mörkuðum með milljarðs dollara skuldabréfaútgáfu. Um var að ræða ákveðinn vendipunktur þar sem slegið var á áhyggjur af því að erlendir lánsfjármarkaðir yrðu nánast lokaðir landinu um langt skeið með neikvæðum afleiðingum fyrir gengi krónunnar. Framvinda gjaldeyrishafta og gengis krónunnar eru þó engu að síður ennþá einhver stærsti óvissuþátturinn sem hagkerfið stendur frammi fyrir. Brátt fyrir gjaldeyrishöft glímir Seðlabanki Íslands í upphafi árs 2012 við veikingu krónunnar og vaxandi verðbólgu. Afar erfitt er að spá fyrir um framhaldið en það mun meðal annars ráðast af efnahagsframvindunni og gjaldeyrissköpun útlutningsgreina. Einnig skiptir máli, og er nátengt hinu fyrrnefnda, í hvaða mæli erlent fjármagn mun streyma til landsins í formi fjárfestingar eða lánsfjár. Miklu máli mun einnig skipta hvaða stefna verður tekin í gjaldeyrismálum, þ.e. hvort áfram verði stuðst við höftin, þau afnumin eða nýr gjaldmiðill tekinn upp.

Innlendur hlutabréfamarkaður

Eftir töluverða hækkun innlendra hlutabréfa í byrjun ársins lækkaði Úrvalsvisitala Kauphallarinnar (OMX16) á árinu 2011 um 2,6% eftir 14,6% hækkun á árinu 2010. Hlutabréf Marel hækkuðu um 25,5% á árinu og Icelandair um 60,3%, en hlutabréf Össurar lækkuðu hins vegar um 8,9%. Hagar voru skráðir á Aðallista Kauphallarinnar um miðjan desember. Var þar um að ræða fyrstu nýskráninguna í Kauphöllina í langan tíma og var Gildi í hópi fjárfesta sem keypti áhrifahlut í félaginu í febrúar 2011 í gegnum Búvelli slhf. Hlutabréf Haga hækkuðu um 21,1% frá útboðsgengi á þeim tveimur vikum sem viðskipti voru með bréf félagsins á árinu. Væntingar eru um fleiri nýskráningar hlutabréfa á árinu 2012 og þá helst á síðari hluta ársins.

Gildi er meðal hluthafa í Framtakssjóði Íslands og Stefni Íslenska Athafnasjóðnum I (SÍA I) sem fjárfesta í óskráðum hlutabréfum. Þá hefur sjóðurinn einnig fjárfest beint í óskráðum félögum undanfarin misseri og er

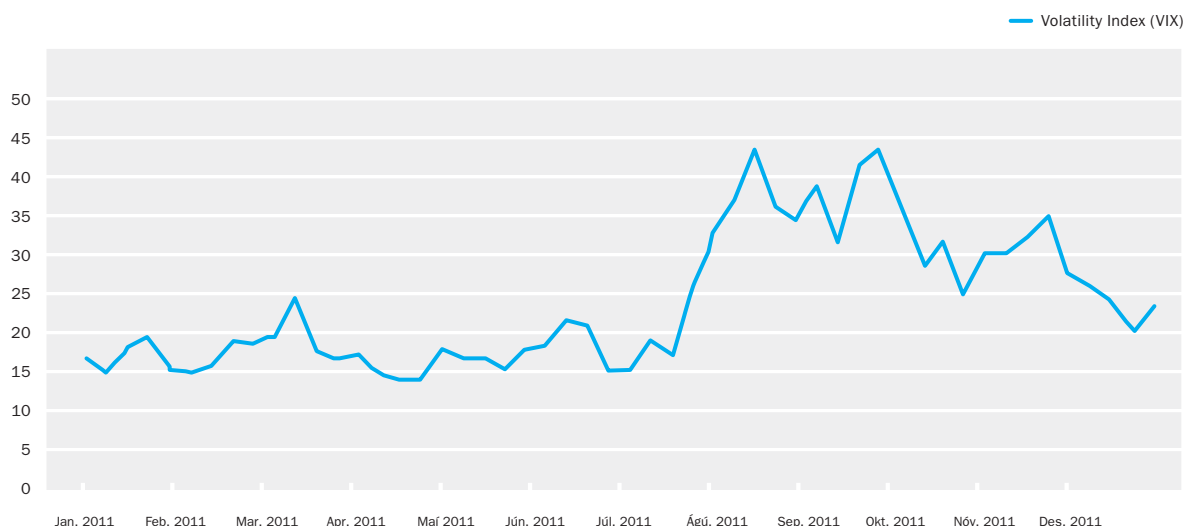
Þá einkum um að ræða félög sem ætlað er að skrá í Kauphöll Íslands í framtíðinni. Meðal slíkra fjárfestinga Gildis á árinu 2011 má nefna 18% hlut í SF1 slhf. sem heldur á 52,4% hlutfjár í Sjóvá. Þá má nefna 19,9% hlut í Jarðvarma slhf. sem keypti 25% hlutfjár í HS Orku á árinu. Að síðustu má nefna fyrrnefnd kaup sjóðsins á 19,5% hlut í Búvöllum slhf. sem keypti samtals 45% hlutfjár í Högum á árinu.

Það er markmið Gildis að leita að fjárfestingartækifærum í íslenskum fyrirtækjum og taka þátt í endurreisn innlends hlutabréfamarkaðar.

Erlendir markaðir

Árið 2011 var stormasamt á erlendum mörkuðum. Meðal þeirra þátta sem sköpuðu ótta meðal fjárfesta og ollu sveiflum á mörkuðum var öðru fremur skuldavandi í Evrópu en einnig spiluðu aðrir þættir inn í svo sem náttúruhamfarir og pólitískur óróleiki. Myndin hér að neðan sýnir þróun flökts miðað við VIX vísitöluna (e. Volatility Index) á árinu, en þessi vísitala gefur vísbendingu um áhættufælni á mörkuðum.

VIX-vísitalan, flökt S&P 500 vísitölnnar á árinu 2011

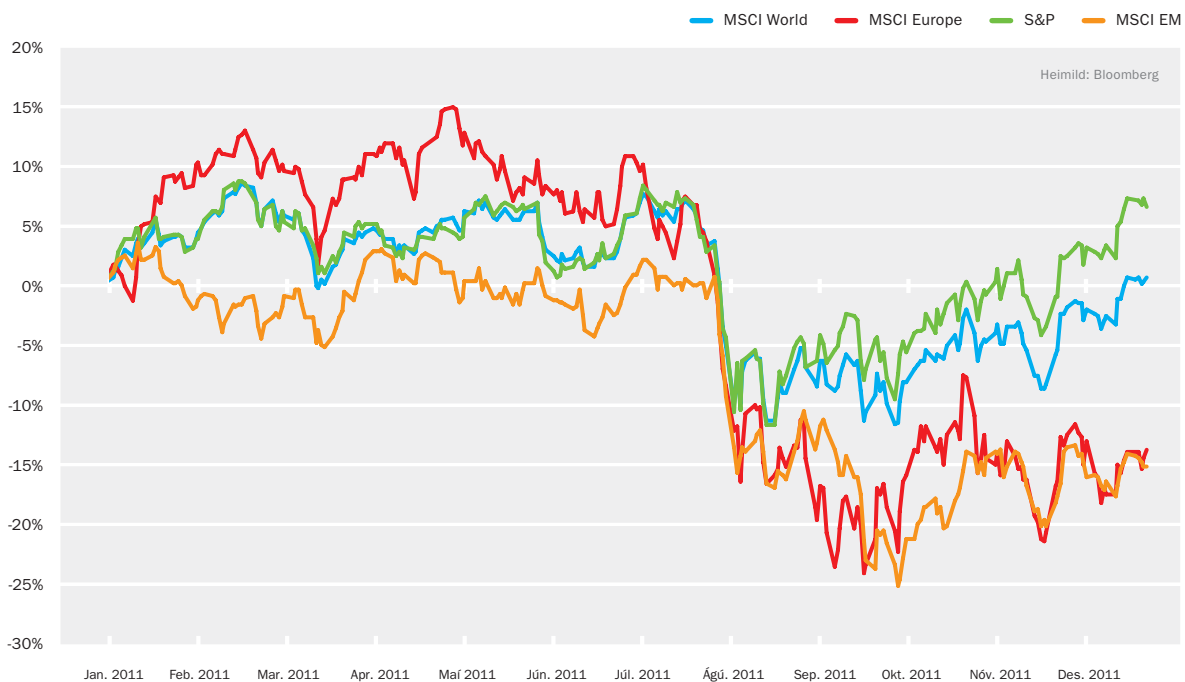

Heimsvísitala Morgan Stanley (MSCI World með arði) lækkaði um 5,5% (mælt í USD) en veiking íslensku krónunnar gagnvart dollar um rúmlega 6% leiddi til þess að vísitalan hækkaði um 0,6% mælt í íslenskum krónum. Þróun á árinu 2011 var skrykkjótt en í byrjun júlímánaðar hafði sú vísitala hækkað um 7% frá áramótum, en mesta lækkun á árinu varð í októberbyrjun þegar vísitalan hafði lækkað um 12% frá ársbyrjun.

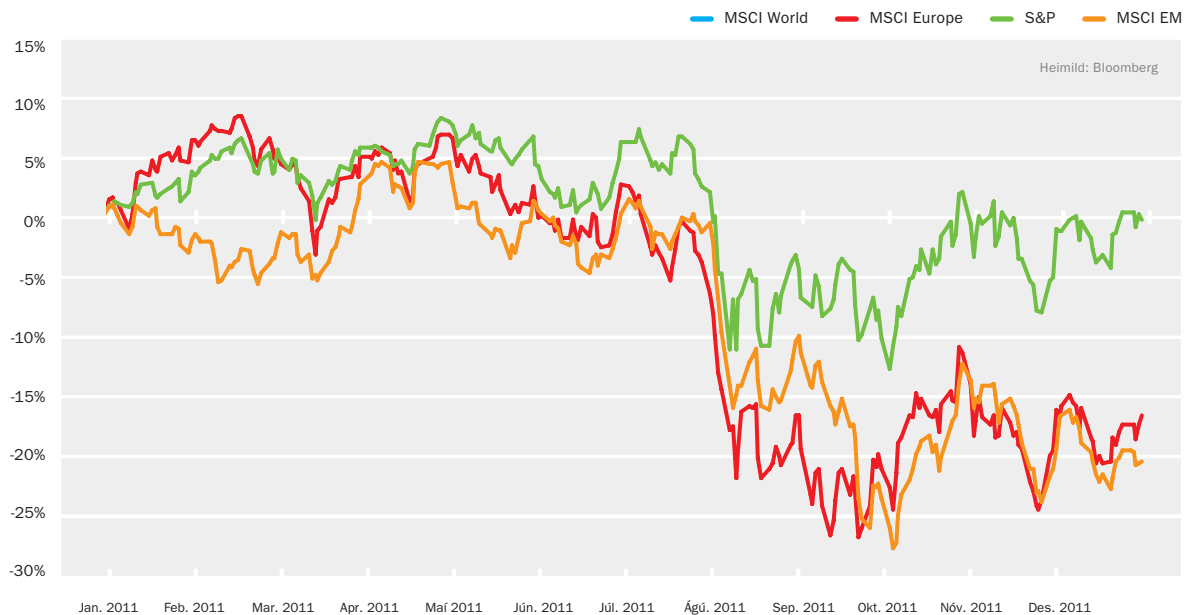
Evrópskir hlutabréfamarkaðir komu illa út á árinu enda beindust augu heimsins að skuldavanda Evruríkjanna. Hlutabréfavísitalan MSCI Europe lækkaði um 13,8%, mælt í ISK. Mest lækkun á árinu varð samt sem áður á nýmörkuðum þar sem MSCI EM vísitalan lækkaði um 16,7%, mælt í ISK. Hlutabréfamarkaðir í Bandaríkjunum komu skást út á árinu en S&P 500 vísitalan hækkaði um 6,5%, mælt í ISK.

Á síðasta ársfjórðungi 2011 byrjaði aðeins að rofa til á mörkuðum, meðal annars vegna þess að Seðlabanki Evrópu lækkaði vexti og dældi peningum inn í bankakerfið á mjög lágum vöxtum. Þessar aðgerðir og fleiri eru taldar hafa stuðlað að því að fjárfestar öðluðust meiri trú á aðstæðum og fall hlutabréfavísitalna stöðvaðist. Hinn eiginlegi vandi var þó ekki leystur, skuldsetning margra evrópskra ríkja er mikil (og reyndar fleiri landa svo sem Bandaríkjanna).

Þróun erlendra hlutabréfavísitalna á árinu 2011 í íslenskum krónum

Þróun erlendra hlutabréfavísitalna á árinu 2011 í heimamynt

Árið 2012 hefur farið vel af stað á erlendum mörkuðum með miklum hækkunum hlutabréfa þrátt fyrir að undirliggjandi vandi sé enn til staðar, þ.e.a.s. of skuldsett ríki, fjárlagahalli og lítill hagvöxtur. Hætta á alheimskreppu hefur minnkað þótt enn sé of snemmt að hrósa happi. Svo virðist sem hægur bati sé að eiga sér stað í Bandaríkjunum og þróunarríkjunum, en í Evrópu er hætt við að kreppa verði viðvarandi á árinu 2012. Óvenju margar kosningar eru framundan sem gæti haft sitt að segja. Aðrir þættir sem munu lita framvinduna eru meðal annars hvort verðbólga fari á skrið og að hve miklu leyti fyrirtæki munu nýta fjárfestingargetu sína, sem í mörgum tilvikum er umtalsverð. Enn er því töluverð óvissa um þróun efnahagsmála erlendis sem líklegt er að setji mark sitt á hlutabréfamarkaði á árinu 2012.

FJÁRFESTINGARSTEFNA

Fjárfestingarstefna Gildis er gerð með það að markmiði að ávaxta fé sjóðsins með hliðsjón af þeim kjörum sem best bjóðast á hverjum tíma að teknu tilliti til áhættu. Undanfarin ár hafa fjárfestingarkostir verið mjög takmarkaðir fyrir íslenska lífeyrissjóði og hefur fjárfestingarstefna Gildis borið þess skýr merki. Áframhald á hægfara endurreisn innlands verðbréfamarkaðar hefur haft þar mikið að segja sem og hömlur á nýjar fjárfestingar erlendis sökum gjaldeyrishafta. Hefur það meðal annars komið fram í mun rýmri vikmörkum fjárfestingarstefnunnar en áður var þegar markaðir og eignasafn sjóðsins voru í meira jafnvægi. Árið 2011 bar þess þó einhver merki að innlendir verðbréfamarkaður sé tekinn að byggjast upp á nýjan leik. Til marks um það námu hrein kaup sjóðsins í innlendum hlutabréfum um 40% af hreinni fjárfestingu sjóðsins á árinu. Er það verulegur viðsnúningur frá fyrra ári þegar fjárfestingar sjóðsins voru nánast eingöngu í ríkisskuldabréfum.

Fjárfestingarstefna sjóðsins fyrir árið 2012 var sett af stjórn Gildis þann 29. nóvember 2011. Í stefnunni er lögð áhersla á aukið vægi innlendra hlutabréfa og skuldabréfa fyrirtækja og sveitafélaga. Á sama tíma er dregið úr vægi ríkisskuldabréfa, innlána og vogunarsjóða. Vikmörk fjárfestingarstefnunnar eru áfram höfð nokkuð rúm þar sem lítil sýnileiki á framboði fjárfestingarkosta á árinu kallar á aukinn sveigjanleika sjóðsins til fjárfestinga.

Fjárfestingarstefna samtryggingardeildar 2012

Verðbréfaflokkur	Stefna	Heimiluð frávik	
	2012	Lágmark	Hámark
Innlán	2,5%	0,0%	10,0%
Skuldabréf	59,0%	52,0%	70,0%
Ríkistryggð	39,0%	37,0%	53,0%
Bankar	1,0%	0,0%	3,0%
Erlend	0,0%	0,0%	5,0%
Veðskuldabréf	8,5%	5,0%	11,0%
Sveitarfélög	5,0%	3,0%	8,0%
Fyrirtæki	5,5%	2,0%	9,0%
Hlutabréf	35,0%	20,0%	37,0%
Innlend	12,0%	4,0%	18,0%
Erlend	23,0%	17,0%	28,0%
Aðrar fjárfestingar	3,5%	0,0%	7,5%
Fasteignasjóðir	2,0%	0,0%	4,0%
Vogunarsjóðir	1,5%	0,0%	3,5%
Samtals	100,0%		

FJÁRFESTINGAR

Fjárfestingar samtryggingardeildar 2011 (í milljónum króna)

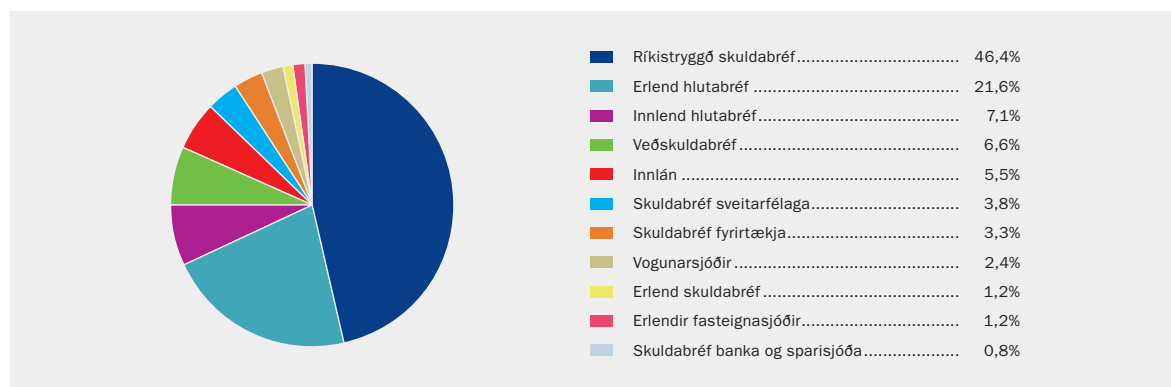
Verðbréfaflokkur	Kaup	Sala	Nettó
Skuldabréf	16.565	3.663	14.172
Ríkistryggð	11.736	1.984	9.752
Erlend	2.813	408	2.405
Sveitarfélög	209		209
Fyrirtæki	502		502
Veðskuldabréf	1.305		1.305
Bankar og sparisjóðir		1.271	
Hlutabréf	11.801	4.202	7.599
Innlend skráð	3.862	50	3.812
Innlend óskráð	5.954	1.434	4.520
Erlend skráð		47	(47)
Erlend óskráð	1.984	2.669	(685)
Fasteigna- og vogunarsjóðir	528	301	226
Samtals	28.893	8.166	20.727

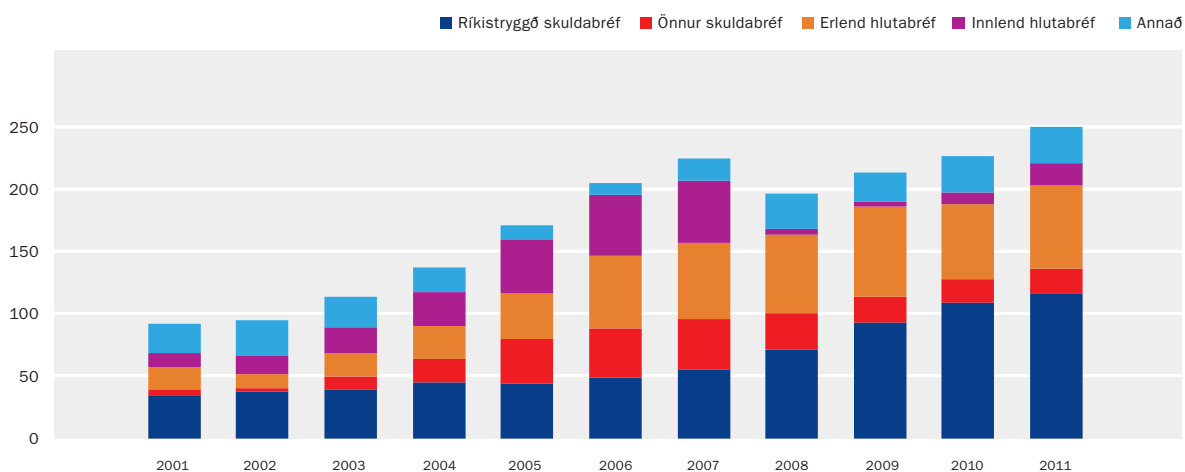
VERÐBRÉFAEIGN

Verðbréfaeign og innlán samtryggingardeildar 31.12.2011 (í þús. kr.)

Skipting verðbréfa		
Ríkistryggð skuldabréf	122.738.175	46,4%
Erlend hlutabréf	57.145.441	21,6%
Innlend hlutabréf	18.704.939	7,1%
Veðskuldabréf	17.394.788	6,6%
Innlán	14.679.098	5,5%
Skuldabréf sveitarfélaga	10.111.088	3,8%
Skuldabréf fyrirtækja	8.853.490	3,3%
Vogunarsjóðir	6.311.477	2,4%
Erlend skuldabréf	3.218.116	1,2%
Erlendir fasteignasjóðir	3.117.845	1,2%
Skuldabréf banka og sparisjóða	2.243.820	0,8%
Samtals	264.518.277	100,0%

Hrein eign til greiðslu lífeyris 2001 til 2011 (í milljörðum króna)

Tölur fyrir sameiningu á árunum 2001 - 2004 byggja á samtölum fyrir Lífeyrissjóðinn Framsýn og Lífeyrissjóð sjómanna.

Skuldabréfaeign samtryggingardeildar, stærstu útgefendur

Stærstu útgefendur skuldabréfa sveitarfélaga í eigu Gildis í árslok 2011 (92,6% safnsins) eru Lánasjóður sveitarfélaga (41,3%), Kópavogsbær (26,5%), Reykjavík (13,9%), Akureyri (6,2%) og Mosfellsbær (4,6%).

Veðskuldabréf skiptist þannig að 72,4% eru sjóðfélagalán og 27,6% eru önnur veðlán.

Stærstu útgefendur í safni fyrirtækjaskuldabréfa (97,1% safnsins) eru Landsvirkjun, Orkuveita Reykjavíkur, Rarik, Skipti, Reykjaneshöfn, Spölur, Reitir II og Landsnet.

Stærstu útgefendur í safni skuldabréfa banka og sparisjóða (82,1% safnsins) eru Arion banki (m.a. sértryggt skuldabréf), Norræni fjárfestingarbankinn, Kaupþing og Byr.

YFIRLIT YFIR STÆRSTU FJÁRVÖRSLUAÐILA ERLENDRA EIGNA

Hlutabréfasjóðir (Equity)	33.188.462
Vanguard	10.248.479
Blackrock	6.151.560
JP Morgan	4.314.165
Templeton	3.938.284
Morgan Stanley	3.335.761
T.Rowe Price	1.766.639
Acadian	1.321.901
Dimensional	1.155.692
Stefnir	955.981
Vogunarsjóðir (Hedge Funds)	6.311.476
Credit Suisse	3.278.967
Gottex	1.478.714
Morgan Stanley	1.264.324
Stefnir	289.472
Framtakssjóðir (Private Equity)	23.874.928
AIP/Morgan Stanley	8.592.864
SVG Capital	3.620.262
NB Crossroad	3.613.491
Blackrock	1.932.690
Paul Capital	1.212.134
DLJ	1.033.012
Standard Life	964.878
Partners Group	887.684
LGT	798.767
Landsvaki	617.971
Stefnir	601.174
Fasteignasjóðir (Real Estate)	3.117.845
Standard Life	1.178.961
Templeton	716.558
Stefnir	642.692
Metropolitan	579.634

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

ÁVÖXTUN

Nafnávöxtun samtryggingardeildar sjóðsins á árinu 2011 var 8,3% og raunávöxtun var 2,9%. Hrein raunávöxtun var 2,7%. Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðastliðin 5 ár er neikvæð um 5,1% en jákvæð um 2,7% síðastliðin 10 ár. Ávöxtun skuldabréfasafns sjóðsins var 9,2% eða 3,8% raunávöxtun og ávöxtun hlutabréfasafns sjóðsins var 7,8% eða 2,4% raunávöxtun.

Ávöxtun einstakra eignarflokka samtryggingardeildar

Verðbréfaflokkur	Nafnávöxtun	Raunávöxtun
Ríkistryggð skuldabréf	10,1%	4,6%
Erlend hlutabréf	6,8%	1,5%
Innlend hlutabréf	11,6%	6,1%
Veðskuldabréf	10,2%	4,7%
Innlán	3,3%	-1,8%
Skuldabréf sveitarfélaga	10,3%	4,8%
Skuldabréf fyrirtækja	-1,3%	-6,2%
Vogunarsjóðir	2,2%	-2,9%
Erlend skuldabréf	11,5%	6,0%
Erlendir fasteignasjóðir	7,5%	2,2%
Skuldabréf banka og sparisjóða	4,7%	-0,5%
Samtals	8,3%	2,9%

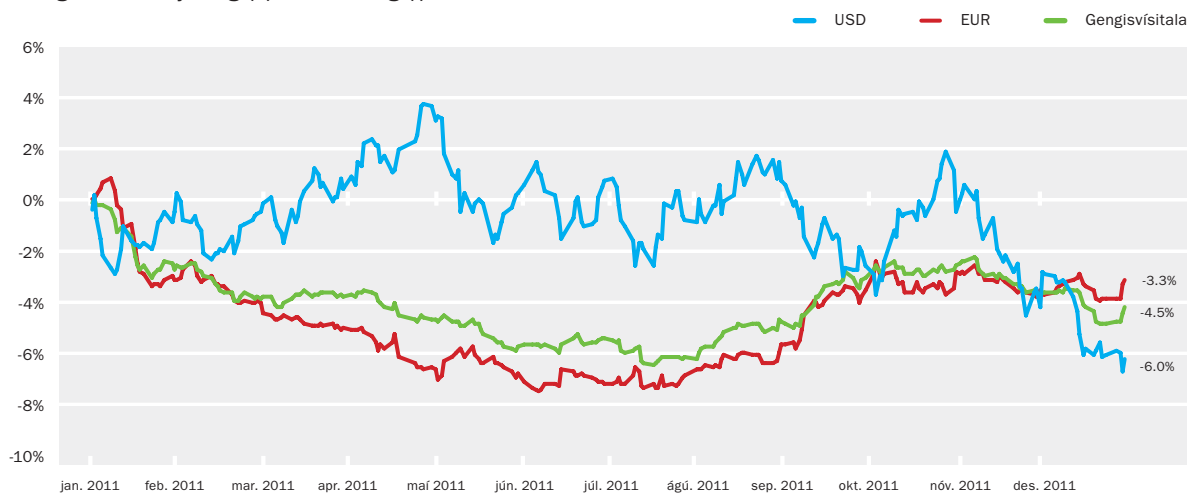
GJALDEYRISÁHÆTTA

Gjaldeyrisáhætta er beint og óbeint einn stærsti áhættuþátturinn í rekstri sjóðsins. Annars vegar getur gjaldeyrisáhætta komið fram í sveiflum á eignahlið sjóðsins og hins vegar getur hún haft óbein áhrif á skuldbindingahliðina gegnum áhrif gengis á verðbólgu. Gjaldeyrishöft hafa verið við lýði á Íslandi frá því í nóvember 2008. Því hefur Gildi ekki haft möguleika á að stýra gjaldeyrisáhættu sjóðsins gagnvart ISK nema með sölu erlendra eigna.

Erlendar eignir samtryggingarhluta sjóðsins námu í árslok 2011 74,5 milljörðum króna eða 28,3% af hreinni eign. Skipting uppgjörsmýnta þessara eigna var þannig: 82,2% í USD, 15,2% í EUR og 2,7% í GBP. Skipting undirliggjandi eigna er hins vegar töluvert dreifðari milli mýnta en uppgjörsmýntirnar gefa til kynna og tekur hún mið af fjárfestingarviðmiði erlendra eigna sjóðsins sem er heimsvísitala MSCI. Erlendar eignir séreignardeilda námu á sama tíma 471 m.kr.

Á árinu 2011 veiktist krónan um 4,5% m.v. gengisvísitöluna sem stóð í 217,3 stigum í árslok, USD/ISK var 122,7 og EUR/ISK var 158,8.

Gengi krónu: Styrking (+) eða veiking (-) frá áramótum í %

ÓVISSUPÆTTIR

Afleiðinga af hruni íslenska bankakerfisins gætir enn í uppgjöri sjóðsins á árinu 2011 þótt áhrifin hafi stórlega minnkað. Koma þær fram í niðurfærslum verðbréfa og stöðu á óuppgerðum afleiðusamningum við föllnu bankana. Þótt niðurfærslur og afskriftir hafi enn neikvæð áhrif á afkomu sjóðsins komu þær að langmestu leyti fram á árunum 2008 og 2009.

Uppgjöri á afleiðusamningum við bankana er ekki lokið, en á árinu 2011 náðust samningar við skilanefnd Landsbankans um fullnaðaruppgjör og var það að mestu leyti í samræmi við þá varúðarfærslu sem sjóðurinn hafði fært vegna samninganna. Auk þess liggur fyrir samkomulag við slitastjórn Glitnis, sem gert var í mars 2012, um forsendur uppgjörs. Niðurstaðan samkvæmt samkomulaginu er sjóðnum hagstæðari en gert hefur verið ráð fyrir í reikningum sjóðsins fram til þessa. Enn er óvissa um hvort og hvernig gera á upp afleiðusamningana við Kaupþing. Sjóðurinn hefur skuldfært 2.912 millj. kr. í ársreikningnum vegna samninga við Glitni og Kaupþing, en þá hefur verið gert ráð fyrir að kröfum sjóðsins á bankana verði skuldajafnað á móti hluta af þessum samningum. Þá hefur einnig verið tekið tillit til varúðarfærslu vegna ágreinings við slitastjórn Kaupþings um skuldajöfnun.

Margir óvissupættir eru tengdir innlendu efnahagslífi og munu hafa áhrif á afkomu sjóðsins eins og almennar efnahagshorfur, ávöxtun verðbréfa, fjárfestingatækifæri og gjaldeyrishöft. Gjalddeyrishöft hefta ekki aðeins erlendar fjárfestingar sjóðsins heldur einnig möguleika hans til að verja núverandi stöðu sjóðsins í erlendum gjaldmiðlum fyrir sveiflum í gjaldmiðlum. Þá geta breytingar á lögum og regluverki í starfsumhverfi lífeyrissjóðanna haft áhrif á afkomu þeirra.

ÁHÆTTUSTEFNA

Stjórn Gildis setti sjóðnum formlega áhættustefnu þann 25. maí 2011. Markmið með setningu áhættustefnunnar er að setja upp skipulagt og formfastara vinnulag til að greina og stýra helstu áhættuþáttum sjóðsins. Áhættustefnunni er ætlað að styðja markmið fjárfestingarstefnu um að ávaxta fé sjóðsins með hliðsjón af þeim kjörum sem best eru í boði á hverjum tíma að teknu tilliti til áhættu. Aukin áhersla á markvissa áhættustýringu stuðlar að því að starfsmenn og stjórnarmenn sjóðsins fái betri yfirsýn yfir þá áhættuþætti sem sjóðurinn stendur frammi fyrir hverju sinni og eru þar með betur í stakk búnir að stýra áhættunni og eftir atvikum draga úr henni, forðast hana eða breyta. Áfram er lögð áhersla á að nýta fjárfestingarstefnu sjóðsins sem mikilvægan þátt í áhættustýringu, en þar eru sett ýmis skilyrði og takmarkanir um fjárfestingar sem og viðmið um áhættuþætti.

Fjármálaeftirlitið setti leiðbeinandi tilmæli um áhættustýringu (eftirlitskerfi) samtryggingardeilda lífeyrissjóða þann 12. desember 2011. Er nú unnið að samræmingu áhættustefnu sjóðsins og tilmælanna.

SJÓÐFÉLAGA- OG FULLTRÚARÁÐSFUNDIR

Það er stefna stjórnar Gildis að halda árlega auk ársfundar a.m.k. einn fund í fulltrúaráði sjóðsins og einn opinn sjóðfélagafund.

Fulltrúaráðsfundur var haldinn 9. mars 2011 þar sem farið var yfir stöðu sjóðsins. Hinn 23. nóvember var síðan haldinn sjóðfélagafundur þar sem farið var yfir helstu þætti í starfsemi sjóðsins og stöðu hans. Þá voru á fundinum flutt tvö erindi; Sigurður B. Stefánsson, sjóðstjóri í eignastýringu Landsbankans, fjallaði um erlendar fjárfestingar og Benedikt Jóhannesson, tryggingastærðfræðingur, fjallaði um vexti og verðbólgu og hvaða áhrif breytt ávöxtunarviðmið og afnám verðtryggingar hefðu á lífeyrissjóðina.

SÉREIGNARDEILD

Á árinu 2011 voru heimildir til tímabundinnar útgreiðslu séreignarsparnaðar rýmkaðar enn frekar með lagabreytingu sem tók gildi þann 1. janúar 2011. Lagabreyting þessi heimilaði fólki yngra en 60 ára að taka út allt að 5.000.000 kr. miðað við inneign 1. janúar 2011. Síðar á árinu var fjárhæð útgreiðslu hækkuð í 6.250.000 kr. og viðmiðunardagur inneignar var 1. október 2011.

Réttihöfum séreignardeildarinnar fækkaði um 410 á milli ára og má rekja fækkunina að miklu leyti til útgreiðsluheimildarinnar, en fjöldi rétthafa í árslok var 35.193. Greiðslur úr deildinni námu 271 milljón króna á árinu og þar af voru 188 milljónir vegna tímabundinna útgreiðslna. Hrein eign séreignardeildar var 2.572 milljónir króna í árslok 2011 og hækkaði um 15 milljónir frá fyrra ári.

Ýmsar hreyfingar á verðbréfamörkuðum höfðu áhrif á útkomu séreignardeildanna og má þar nefna að ávöxtunarkrafa verðtryggðra ríkisskuldabréfa lækkaði á árinu en ávöxtunarkrafa óverðtryggðra ríkisskuldabréfa hækkaði. Þrátt fyrir neikvæð áhrif afskrifta fyrirtækjaskuldabréfa á árinu 2011 var raunávöxtun skuldabréfaeignar 3,0% hjá Framtíðarsýn 1 og 3,7% hjá Framtíðarsýn 2. Erlendir hlutabréfamarkaðir lækkuðu á árinu og hafði það neikvæð áhrif á ávöxtun hlutabréfasafna séreignardeildanna. Auk þess var gengistap af óskráðri hlutabréfaeign Framtíðarsýnar 1 og 2 á árinu. Hlutabréfasafn Framtíðarsýnar 1 lækkaði um 6,6% og um 3,9% hjá Framtíðarsýn 2. Verðtryggð innlán Framtíðarsýnar 3 skiluðu 2,6% hreinni raunávöxtun á árinu.

Ávöxtun séreignardeildar 2011 og sl. 5 ár

	Raunávöxtun	Nafnávöxtun	Meðaltal raunávöxtunar
	2011	2011	sl. 5 ár
Framtíðarsýn 1	-2,2%	2,9%	-1,2%
Framtíðarsýn 2	-0,9%	4,4%	-1,1%
Framtíðarsýn 3	2,6%	8,7%	4,1%

Það sem skýrir mismun á ávöxtun samtryggingardeildar og séreignardeilda er annars vegar mismunandi fjárfestingarstefna og hins vegar mismunandi uppgjörsaðferð deildanna á markaðsskuldabréfum. Ávöxtun samtryggingardeildar og séreignardeildar er því ekki samanburðarhæf.

Lífeyrisgreiðslur séreignardeildar

	Framtíðarsýn 1	Framtíðarsýn 2	Framtíðarsýn 3
Ellilífeyrir	3.835.138	52.498.442	16.845.547
Örorkulífeyrir	6.996.871	1.192.176	0
Makalífeyrir	58.637	652.082	0
Barnalífeyrir	0	81.280	0
Tímabundin útgr. heimild	98.797.271	45.692.485	44.110.343
Samtals:	109.687.917	100.116.465	60.955.890

Fjárfestingarstefna séreignardeildar

Framtíðarsýn 1	Stefna	Heimiluð frávik	
Verðbréfaflokkur	2012	Lágmark	Hámark
Skuldabréf	65,0%	55%	75%
Innlán		0%	30%
Skuldabréf með ábyrgð ríkisins		40%	65%
Skuldabréf banka og sparisjóða		0%	15%
Veðskuldabréf		0%	10%
Skuldabréf sveitarfélaga		0%	10%
Skuldabréf fyrirtækja		0%	15%
Hlutabréf	35,0%	25%	45%
Innlend hlutabréf		0%	10%
Erlend hlutabréf		25%	40%
Samtals	100,0%		

Framtíðarsýn 2	Stefna	Heimiluð frávik	
Verðbréfaflokkur	2012	Lágmark	Hámark
Skuldabréf	80,0%	70%	90%
Innlán		0%	30%
Skuldabréf með ábyrgð ríkisins		50%	80%
Skuldabréf banka og sparisjóða		0%	15%
Veðskuldabréf		0%	10%
Skuldabréf sveitarfélaga		0%	10%
Skuldabréf fyrirtækja		0%	15%
Hlutabréf	20,0%	10%	30%
Innlend hlutabréf		0%	10%
Erlend hlutabréf		25%	40%
Samtals	100,0%		

Framtíðarsýn 3	Stefna	Heimiluð frávik	
Verðbréfaflokkur	2012	Lágmark	Hámark
Verðtryggð innlán	100,0%	100%	100%

Yfirlit eru send sjóðfélögum tvisvar á ári þar sem fram koma sundurliðuð framlög sjóðfélaga og launagreiðenda. Þannig geta sjóðfélagar fylgst með þróun eignar sinnar og yfirfarið greiðslur frá launagreiðendum. Einnig hafa sjóðfélagar aðgang að þessum upplýsingum á sjóðfélagavef Gildis. Séu vanskil af hálfu launagreiðanda er lögmönnum lífeyrissjóðsins falin innheimta séreignarsparnaðarins.

ENDURSKOÐUNARNEFND

Endurskoðunarnefnd hefur verið starfandi hjá sjóðnum frá júní 2009. Hún er skipuð af stjórn sjóðsins til þess að sinna ákveðnum verkefnum á ábyrgðarsviði stjórnarinnar. Nefndin á að hafa eftirlit með vinnuferli við gerð reikningsskila til að auka traust á fjárhagslegum upplýsingum. Meginhlutverk nefndarinnar er:

- Mat á eftirlitsumhverfi sjóðsins og fyrirkomulagi áhættustýringar.
- Greining á virkni innri endurskoðunar og eftirlit með framkvæmd endurskoðunar.
- Að gera tillögu um val á ytri endurskoðanda og meta óhæði endurskoðanda.
- Tryggja fylgni við lög og reglur.

Á síðasta ári tók endurskoðunarnefndin m.a. þátt í og hafði eftirlit með vinnu við mótnun formlegrar áhættustefnu sjóðsins. Nefndin hélt samtals 11 fundi á árinu.

Í endurskoðunarnefndinni eru Sigurður Þórðarson, fyrrverandi ríkisendurskoðandi, sem er formaður, Heiðrún Jónsdóttir, framkvæmdastjóri lögfræðideildar Eimskips, en hún er einnig í stjórn sjóðsins og Hólmgeir Jónsson, framkvæmdastjóri Sjómannasambands Íslands.

HEIMASÍÐA - SJÓÐFÉLAGA- OG LAUNAGREIÐENDAVEFUR

Gildi-lífeyrissjóður hefur um árábil haldið úti heimasíðunni www.gildi.is með það að markmiði að auka aðgengi sjóðfélaga að upplýsingum sem þá varða, s.s. yfirlit yfir iðgjalda- og réttindastöðu. Heimasíðan veitir einnig aðgang að fjölmörgum upplýsingum um rekstur sjóðsins, fjárfestingarstefnu, eignasamsetningu og ávöxtun. Eins er þar að finna samskipta- og síðareglur, ársskýrslur, samþykktir sjóðsins og þau lög sem unnið er eftir hjá sjóðnum auk fjölmargra annarra upplýsinga.

Á heimasíðunni eru reiknivélar þar sem hægt er að reikna út greiðslubyrði lána, núverandi og áætlaðan lífeyri og séreignarlífeyri miðað við valdar forsendur. Þar fæst gott yfirlit á niðurstöðum með myndrænum hætti.

Eyðublöð og upplýsingar varðandi lántöku og umsókn um lífeyri eru aðgengilegar á heimasíðunni.

Sjóðfélagavefur

Rétt er að vekja athygli á sjóðfélagavefnum. Þar er að finna upplýsingar um öll iðgjöld sem greidd hafa verið í sjóðinn og aðgang að yfirlitum sem send hafa verið sjóðfélögum og er ætlunin að þau taki við af pappírssendingum í tímans rás. Einnig birtast þar upplýsingar um áunnin réttindi sjóðfélaga við tilgreindan aldur skv. samþykktum sjóðsins og séreign ef einhver er. Yfirlit yfir lífeyrisgreiðslur sem sjóðfélagi hefur fengið greiddar úr sjóðnum eru aðgengileg og einnig yfirlit yfir greiðslur til sjóðfélaga. Yfirlit yfir lán sem sjóðfélagi hefur tekið hjá sjóðnum er hægt að skoða.

Sjóðfélagar eru hvattir til að nýta sér þá möguleika sem vefurinn hefur upp á að bjóða og eiga allir að vera búnir að fá veflykil. Ef hann er ekki til staðar er hægt að sækja um hann á vefnum eða senda beiðni á netfangið gildi@gildi.is.

Launagreiðendavefur

Á launagreiðendavef Gildis geta launagreiðendur fylgst með innsendum skilagreinum, skoðað yfirlit og séð stöðu sína eins og hún er á hverjum tíma. Einnig er möguleiki á því að skrá iðgjöld launþega þar beint inn og losna þar með við pappírinn og þá vinnu sem honum fylgir.

Á degi hverjum berst sjóðnum fjöldi skilagreina. Á árinu 2011 bárust 47.570 skilagreinar eða 183 á dag. Unnið hefur verið að því undanfarin ár að auka sjálfvirkni og minnka pappírnotkun við móttöku skilagreina. Á árinu 2011 var hlutfall rafrænna skila 56% af innsendum skilagreinum, hefur hækkað um tæp 20% frá árinu 2010. Þetta er mjög ánægjuleg þróun og miðað við breytingu undanfarinna ára má búast við að hlutfall rafrænna skilagreina verði um 67% í árslok 2012.

SKATTUR Á LÍFEYRISSJÓÐI

Á síðasta ári fóru fram viðræður milli fulltrúa Landssamtaka lífeyrissjóða og stjórnvalda um hlutdeild lífeyrissjóða í fjármögnun á sérstökum vaxtabótum, sem komu fram í viljayfirlýsingu stjórnvalda, fjármálafyrirtækja og lífeyrissjóða frá 3. desember 2010. Viðræðurnar skiluðu ekki tilætluðum árangri. Stjórnvöld lögðu því fram frumvarp á Alþingi um framlag lífeyrissjóðanna til fjármögnunar tímabundinna vaxtabóta til tveggja ára, þ.e. 2011 og 2012, og varð það að lögum í desember sl. Með lögunum er lífeyrissjóðum ætlað að greiða sérstakt tímabundið gjald í ríkissjóð sem svarar til ákveðins hlutfalls af hreinni eign þeirra til greiðslu lífeyris. Í fjárhæðum svarar gjaldtaka samkvæmt lögunum til um 1.400 m.kr. á ári miðað við álagningu fyrir árið 2011. Hluttur Gildis nemur samtals rúmum 400 milljónum króna fyrir árin 2011 og 2012. Stjórn Gildis mótmælti umræddri skattlagningu og greiddi ríkinu fyrri hluta skattsins, tæpar 200 milljónir króna, í janúar 2012 með fyrirvara um lögmæti hans.

Í febrúar 2012 náðu aðilar sameiginlegum skilningi um þátttöku lífeyrissjóða í fjármögnun sérstakra vaxtabóta. Fyrir liggur samkomulag sem felur í sér að til að skila hlut lífeyrissjóðanna í fjármögnuninni á árunum 2011 og 2012 munu lífeyrissjóðirnir styðja við framkvæmd áætlunar sem miðar að því að aflétta gjaldeyrishöftum. Í því sambandi munu lífeyrissjóðirnir m.a. taka þátt í gjaldeyrisútboðum Seðlabanka Íslands á árinu 2012. Gangi sameiginleg markmið aðila um þátttöku lífeyrissjóðanna í útboðunum eftir mun ríkisstjórnin leggja fyrir Alþingi frumvarp, eigi síðar en á haustþingi 2012, um að fella brott ákvæði laga sem fela í sér skattlagningu á hreina eign lífeyrissjóðanna til greiðslu lífeyris vegna árána 2011 og 2012.

HLUTHAFASTEFNA

Gildi-lífeyrissjóður er langtímafjárfestir sem hefur það að markmiði að ná góðri arðsemi af fjárfestingum sínum í hlutabréfum. Sjóðurinn vill stuðla að heilbrigðum fjármálamarkaði á Íslandi með faglegu aðhaldi sem hluthafi. Sjóðurinn skal ekki vera leiðandi eða í stöðu kjölfestufjárfestis í tilteknum fyrirtækjum. Sjóðurinn gegnir eigendaskyldum sínum með virkum hætti og kemur ábendingum um rekstur og stefnu félaga sem sjóðurinn er hluthafi í á framfæri á hluthafafundum og/eða með beinum samskiptum við stjórnendur viðkomandi fyrirtækja. Sjóðurinn tekur afstöðu til mála á hluthafafundum með atkvæðum sínum og á hlutabréfamarkaði með aðgerðum sínum eða aðgerðarleysi. Sjóðurinn tekur ekki þátt í vali á fulltrúum í stjórnir fyrirtækja nema þegar sérstakar ástæður gefa tilefni til slíks.

Starfsmenn og stjórnarmenn skulu ekki sitja í stjórnnum félaga á vegum sjóðsins. Leitast skal við að fá til þess óháða fulltrúa. Fyrirtæki sem fjárfest er í skulu hafa skýra stefnu og markmið um arðsemi. Stjórnendateymi skal vera traust og sýna í verki vilja til þess að starfa með hluthöfum. Upplýsingastreymi þarf að vera gott frá viðkomandi fyrirtækjum. Fjárfestingum sjóðsins skal ekki beitt í pólitískum tilgangi, arðsemi skal ráða ákvörðunum um fjárfestingar. Sjóðurinn fjárfestir fyrst og fremst í fyrirtækjum sem taka upp reglur Kauphallar Íslands um bestu stjórnunarhætti fyrirtækja. Framkvæmdastjóri fer með atkvæði sjóðsins á hluthafafundum í samráði við formann stjórnar og varaformann nema stjórn ákveði annað.

SAMSKIPTA- OG SIÐAREGLUR FYRIR STJÓRN OG STARFSMENN GILDIS-LÍFEYRISSJÓÐS

Hlutverk Gildis-lífeyrissjóðs er að tryggja sjóðfélögum, eftirlifandi mökum og börnum lífeyri í samræmi við samþykktir sjóðsins og lög og aðrar reglur sem gilda um starfsemi lífeyrissjóða. Í því skyni tekur sjóðurinn við iðgjöldum og ávaxtar fjármuni sjóðsins. Gildi gegnir mikilvægu samfélagslegu hlutverki og innan sjóðsins er borin virðing fyrir þeirri samfélagslegu ábyrgð sem hvílir á sjóðnum.

Hlutverk stjórnar sjóðsins er að fara með yfirstjórn hans eins og kveðið er á um í samþykktum, lögum og reglum. Stjórnin hefur forystu og frumkvæði í þróun sjóðsins og málum hans. Í því felst m.a. reglubundin almenn stefnumörkun, ákvarðanir um helstu mál og virk eftirfylgni með þeim ákvörðunum sem teknar eru. Stjórnin gegnir jafnframt eftirlitshlutverki og tryggir að allar viðeigandi aðgerðir til eftirlits innan sjóðsins séu framkvæmdar í samræmi við lög, reglur og góða starfshætti og verklagsvenjur. Stjórnin fylgir eftir ákvörðunum sínum.

Hlutverk starfsmanna sjóðsins er að annast rekstur hans og þjónustu og samskipti við viðskiptavini, opinbera aðila og aðra sem láta sig málefni sjóðsins varða. Framkvæmdastjóri er ráðinn af stjórn en annað starfsfólk er á ábyrgð hans utan þeirra sem starfa við innra eftirlit. Framkvæmdastjóra og starfsfólki sjóðsins eru ljósar þær kröfur sem til þeirra eru gerðar og sú ábyrgð sem á þeim hvílir bæði formlega samkvæmt samþykktum, lögum og reglum, samningum eða ákvörðunum og eins óformlega vegna væntinga sjóðfélaga, launagreiðenda og samfélagsins alls um ábyrga og árangursríka starfsemi sjóðsins.

Í öllum störfum sínum fyrir sjóðinn leggja stjórn og starfsmenn áherslu á heilbrigða skynsemi og dómgreind. Gengið er fram af hófsemi og fyrirbyggju en jafnframt verða stjórn og starfsmenn að vera trúir sannfæringu sinni og vinna samkvæmt bestu samvisku.

Stjórn og starfsmenn sjóðsins þjóna greiðandi sjóðfélögum, lífeyrisþegum, launagreiðendum og lántakendum af trúmennsku og virðingu fyrir hlutverki sjóðsins. Lögð er áhersla á opið upplýsingaflæði en nauðsynlegan og eðlilegan trúnað og þagnarskyldu og ennfremur virðingu og sanngirni í framkomu, svörum og afgreiðslu mála. Upplýsingar eru ekki misnotaðar.

Samskipti við aðra aðila á fjármagnsmarkaði byggjast á virðingu fyrir samstarfsaðilum og viðleitni til að viðhalda og efla trúverðugleika sjóðsins. Ekkert er gert til að draga í efa löghlýðni starfsmanna eða hollustu þeirra við sjóðinn og hlutverk hans. Starfsmenn eru vakandi gagnvart hugsanlegum hagsmunaaárekstrum og bera virka ábyrgð á því að bregðast við hugsanlegum misfellum eftir því sem við á. Upplýsingar eru ekki misnotaðar og trúnaður við viðskiptaaðila er haldinn vegna allra lögmætra viðskipta.

Sjóðurinn fjárfestir í samfélagslega ábyrgum fyrirtækjum sem fylgja lögum og reglum samfélagsins og viðurkenndum viðmiðunum um góða stjórnarhætti og viðskiptasiðferði. Sjóðurinn fjárfestir ekki í fyrirtækjum sem ofbjóða siðferðisvitund almennings með ósanngjarnri framkomu gagnvart starfsfólki s.s. varðandi kjör og stjórnunaraðferðir eða með óhófi í launamálum stjórnenda sem og öðrum rekstrarþáttum. Stjórn tekur afstöðu til slíkra mála sem upp koma og ákveður hvort selja eigi hlut sjóðsins í ljósi þeirra viðbragða sem athugasemdir við óeðlilega starfshætti fá.

Gjafir eru ekki þegnar né samþykkt greiðsla annarra á kostnaði vegna starfsmanna eða stjórnarmanna, ef slíkt gefur tilefni til að draga trúverðugleika sjóðsins í efa eða gefur ástæðu til að ætla að það hafi áhrif á ákvarðanir stjórnar eða starfsmanna. Gjafir mega enga fjárhagslega þýðingu hafa fyrir viðtakanda og allar kostnaðargreiðslur, t.d. vegna funda eða kynninga, verða að vera viðeigandi, hóflegar og í eðlilegu samræmi við tilefni og góða viðskiptavenju.

Stjórn og starfsmenn sjóðsins leitast við í samskiptum sínum við opinbera aðila og eftirlitsstofnanir að skapa traust á sjóðnum á grundvelli þess að lög og reglur eru haldin í heiðri. Virðing er borin fyrir markmiðum og tilgangi laga og í starfsemi sjóðsins er ekki reynt að þræða markalínur þess sem er löglegt. Unnið er með eftirlitsaðilum með eins jákvæðum hætti og kostur er og frumkvæði tekið í samskiptum við þá ef nokkur vafi leikur á því hvort einstakar ákvarðanir eða aðgerðir séu í samræmi við lög og reglur.

Stjórn og starfsmenn Gildis gæta fyllstu fagmennsku í samskiptum við almenning og fjölmiðla. Jafnan skal svara spurningum í samræmi við bestu vitneskju og án nokkurrar tilraunar til þess að villa um fyrir spyrjanda eða misleiða viðkomandi. Ef spurningu er ekki hægt að svara vegna þess að upplýsingar liggja ekki fyrir eða vegna trúnaðar skal það tekið fram með opnum hætti og skýrt út.

Stjórn og starfsmenn hafa metnað fyrir hönd sjóðsins. Í því felst að bera hag hans fyrir brjósti og leggja sig fram um að ná árangri fyrir hans hönd. Stjórn og starfsmenn eru hvattir til að vera málsvarar sjóðsins þegar tækifæri gefst.

Við ráðningu skal kynna siða- og samskiptareglur sjóðsins fyrir starfsmönnum. Sama gildir um stjórnarmenn sem taka sæti í stjórn sjóðsins. Brot starfsmanna á reglum þessum geta varðað áminningu eða uppsögn. Reglur þessar skulu birtar á heimasíðu sjóðsins.

SKÝRSLA ÚTTEKTARNEFNDAR LANDSSAMTAKA LÍFEYRISSJÓÐA

Hinn 24. júní 2010 samþykkti stjórn Landssamtaka lífeyrissjóða að fara þess á leit við ríkissáttasemjara að hann skipaði þriggja manna nefnd til að gera úttekt á fjárfestingarstefnu, ákvarðanatöku og áhættumati við fjárfestingar lífeyrissjóðanna í aðdraganda bankahrunsins í október 2008. Í nefndina voru skipaðir Hrafn Bragason hæstaréttardómari, formaður, Héðinn Eyjólfsson viðskiptafræðingur og Guðmundur Heiðar Frímansson heimspekiþröfessor. Nefndin lauk störfum 3. febrúar 2012 með útgáfu viðamikillar skýrslu.

Skýrslan bendir á margt sem betur má og mátti fara í starfsemi lífeyrissjóðanna. Í henni er að finna yfirlit og úttekt á starfsemi sjóðanna á árunum 2006 - 2010 og áhrif efnahagshrunsins 2008 á eignir sjóðanna. Ljóst er að Gildi eins og aðrir lífeyrissjóðir og aðrir fjárfestar urðu fyrir miklu tjóni við hrun fjármálakerfisins. Hefur það komið fram með skýrum hætti í ársreikningum Gildis undanfarin ár og einnig í kynningum á ársfundum sjóðsins og sjóðfélagafundum.

Í skýrslu Úttektarnefndarinnar eru margvíslegar upplýsingar sem skýra myndina af fjárfestingarstefnu, fjárfestingum og starfsumhverfi lífeyrissjóðanna í aðdraganda bankahrunsins. Þar er einnig að finna margar gagnlegar ábendingar og athugasemdir sem víst er að sjóðurinn muni skoða vandlega og nýta í stöðugri viðleitni sinni til að bæta vinnubrögð sín í eigna- og áhættustýringu. Þótt miklar breytingar hafi þegar átt sér stað í þeim eignum og brugðist hafi verið við mörgum af þeim athugasemdum sem fram koma í skýrslu Úttektarnefndar liggur nú fyrir áframhaldandi uppbygging og betrubætur á því sviði innan sjóðsins.

Þegar tap lífeyrissjóðanna er skoðað er nauðsynlegt að hafa í huga það umhverfi og regluverk sem sjóðirnir bjuggu við. Þeim var skylt að fjárfesta fyrir ákveðinn hluta eigna sinna innanlands. Lítil markaður og tiltölulega fábreyttir fjárfestingarkostir ollu því að áhætta sjóðsins af áföllum í íslenska hagkerfinu var og er umtalsverð.

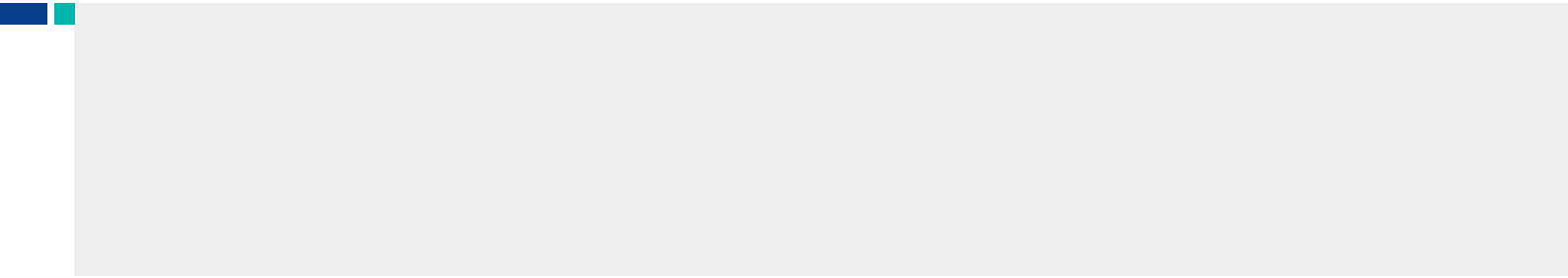
Gildi telur einnig mikilvægt þegar tjón sjóðsins er metið að horft sé á heildarniðurstöðu fyrir sjóðinn og tapið sett í samhengi við það sem gerðist árin fyrir bankahrun. Stór hluti þeirra bréfa sem töpuðust í hruninu höfðu áður hækkað mikið og á grundvelli þeirra hækkana höfðu réttindi sjóðfélaga verið aukin. Úttektarnefndin reiknar tap lífeyrissjóðanna af því verðmætumati sem í gildi var í ársbyrjun 2008. Það mat var enn hærra um mitt ár 2007 en fór eftir það lækkaði allt fram að hruni bankanna í október 2008. Þessi reikningsaðferð nefndarinnar er ekki röng. Engu að síður má einnig halda því fram að raunverulegt tap sjóðanna grundvallast á kaupverði bréfanna sem fyrst margfölduðust að verðmæti í uppsveiflunni en urðu síðan að engu í bankahruninu og þeim gjaldþrotum sem í kjölfarið fylgdu.

Af þessari ástæðu má deila um upphæðir í hinu raunverulega tapi lífeyrissjóðanna vegna hrunsins. Engum dylst samt að tjónið er umtalsvert en rétt er að hafa í huga að það er á margan hátt sambærilegt við það sem lífeyris- og fjárfestingasjóðir í nágrannalöndum okkar og víðar um heim hafa orðið að þola. Eignir erlendra lífeyrissjóða lækkuðu mikið á árinu 2008 vegna mikillar lækkunar á erlendum hlutabréfamörkuðum, en heimsvísitala hlutabréfa lækkaði um 42% á árinu. Ólíkt því sem gerðist erlendis var lækkunin á íslenska markaðnum að stærstum hluta varanleg þar sem flest félaganna urðu gjaldþrota. Sú staðreynd að Úrvalsíðitala Kauphallar Íslands lækkaði um 94% á árinu 2008 talar skýru máli í þeim eignum.

GILDI LÍFEYRISSJÓÐUR - ÁRSREIKNINGUR 2011

EFNISYFIRLIT ÁRSREIKNINGS

Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og framkvæmdastjóra	36
Áritun óháðra endurskoðenda	38
Yfirlit um breytingar á hreinni eign til greiðslu lífeyris	39
Efnahagsreikningur	40
Sjóðstreymisyfirlit	41
Yfirlit um breytingar á hreinni eign deilda til greiðslu lífeyris	42
Efnahagsreikningur deilda	43
Sjóðstreymisyfirlit deilda	44
Skýringar	45

SKÝRSLA OG YFIRLÝSING STJÓRNAR OG FRAMKVÆMDASTJÓRA

Árið 2011 var annasamt hjá stjórn Gildis og voru stjórnarfundir alls 29 á árinu. Ákvarðanir um fjárfestingar voru fyrirferðarmesta viðfangsefnið á stjórnarfundum sem endurspeglar vel þá almennu aðstæður sem lífeyrissjóðir búa nú við. Markaður með skráð hlutabréf og skuldabréf fyrirtækja hefur byggst upp afar hægt þannig að mikilvægar fjárfestingar Gildis kölluðu á mikla vinnu við undirbúning, matsferli og ákvarðanatöku. Stjórn Gildis hefur lagt mikla áherslu á að efla eignastýringu sjóðsins sem og áhættustýringu. Þegar hafa verið stigin skref í þessa átt með fjölgun starfsmanna í eignastýringardeild og frekari styrking er fyrirhuguð á árinu 2012. Markmið stjórnarinnar er að eignastýring sjóðsins sé nægilega öflug til að vinna vandað sjálfstætt og faglegt mat á þeim fjárfestingarmöguleikum sem bjóðast og að áhættumat á eignum sé jafnan virkt og markvisst.

Töluverð vinna hefur farið í að endurskipuleggja og bæta verkferla hjá sjóðnum og er sú vinna vel á veg komin.

Þá er ekki síður mikilvægt viðfangsefni stjórnarinnar að undirbúa og skipuleggja samstarf við VIRK Starfsendurhæfingarsjóð vegna þjónustu við örorkulífeyrisþega sjóðsins og umsækjendur um örorkulífeyri. Gildi ber þunga byrði vegna örorku og því er mikið í húfi að vel takist til við að nýta það fé sem mun renna til VIRK en það verður 0,13% af launum frá og með miðju ári 2012. Markmiðið með þjónustunni er að draga úr örorkubyrði Gildis með öflugri starfsendurhæfingu lífeyrisþega og umsækjenda um örorku. Góður árangur í þessu verkefni lækkar örorkubyrði Gildis og stjórnin telur brýnt að fjárfesting sjóðsins í starfsendurhæfingu skili sér.

Ársreikningur sjóðsins er gerður í samræmi við lög um ársreikninga og reglur um ársreikninga lífeyrissjóða. Hann er gerður eftir sömu reikningsskilaaðferðum og árið áður.

Á árinu 2011 greiddu 4.064 launagreiðendur iðgjöld til sjóðsins, samtals að fjárhæð 12.028 millj. kr. fyrir 38.825 sjóðfélaga. Sjóðfélagar með réttindi í árslok voru 184.694. Fjöldi rétthafa í séreignardeild sjóðsins var í árslok 35.193.

Lífeyrisgreiðslur sjóðsins á árinu námu alls 8.160 millj. kr. Ellilífeyrir nam 4.894 millj. kr., örorkulífeyrir 2.397 millj. kr., makalífeyrir 588 millj. kr., barnalífeyrir 92 millj. kr. og tímabundnar útgreiðslur séreignarsparnaðar námu 189 millj. kr. Hjá samtryggingardeild var fjöldi ellilífeyrisþega á árinu 10.956, örorkulífeyrisþega 4.125, makalífeyrisþega 1.899 og 1.044 fengu greiddan barnalífeyri. Heildarfjöldi lífeyrisþega var 15.556. Til samanburðar voru lífeyrisgreiðslur á árinu 2010 samtals 7.782 millj. kr.

Starfsmenn sjóðsins voru að meðaltali 22 á árinu og námu heildarlaunagreiðslur 179 millj. kr. Laun stjórnar, endurskoðunarnefndar og framkvæmdastjóra námu 28 millj. kr. á árinu.

Sjóðurinn skiptist í tvær deildir, samtryggingardeild og séreignardeild. Hrein eign samtryggingardeildar til greiðslu lífeyris nam 262.808 millj. kr. í árslok 2011 og hækkaði á árinu um 24.323 millj. kr. eða 10,2%. Hrein raunávöxtun á eignum deildarinnar miðað við vísitölu neysliverðs var 2,7%. Hrein eign séreignardeildar til greiðslu lífeyris nam 2.572 millj. kr. í árslok 2011 og hækkaði á árinu um 15 millj. kr. Hrein raunávöxtun séreignardeildar var þannig: Framtíðarsýn I -2,2%, Framtíðarsýn II -0,7% og Framtíðarsýn III 2,6%.

Tryggingafræðileg úttekt var gerð á stöðu samtryggingardeildar sjóðsins miðað við árslok 2011. Samkvæmt henni voru eignir sjóðsins 15.515 millj. kr. lægri en áunnin réttindi sjóðfélaga. Þegar tekið er tillit til áætlaðra framtíðariðgjalda eru eignir sjóðsins 23.771 millj. kr. lægri en heildarskuldbindingar í árslok miðað við 3,5% vexti. Heildarskuldbindingar umfram eignir í árslok 2011 nema því 4,9%. Á ársfundi sjóðsins 2011 var samþykkt að ráðstafa framlagi ríkissjóðs til jöfnunar á örorkubyrði lífeyrissjóða, þannig að ekki kom til skerðingar á réttindum sjóðfélaga á árinu 2011.

Við fall viðskiptabankanna í október 2008 brustu forsendur afleiðusamninga sem sjóðurinn hafði gert við þá til að takmarka gengisáhættu sína vegna erlendra fjárfestinga. Gengið var frá samningum við skilanevnd Landsbanka Íslands sumarið 2011 vegna gjaldmiðlavarnarsamninga Gildis við gamla Landsbankann. Um var að ræða fullnaðaruppgjör og var það að mestu leyti í samræmi við þá varúðarfærslu sem sjóðurinn hafði fært vegna samninganna. Auk þess liggur fyrir samkomulag við slitastjórn Glitnis, sem gert var í mars 2012, um forsendur uppgjörs. Enn er óvissa um hvort og hvernig gera á upp afleiðusamningana við Kaupþing. Sjóðurinn hefur skuldfært 2.912 millj. kr. í ársreikningnum vegna samninga við Glitni og Kaupþing, en þá hefur verið gert ráð fyrir að kröfum sjóðsins á bankana verði skuldajafnað á móti hluta af þessum samningum. Vísað er í skýringu 17 um frekari upplýsingar.

Það er stefna sjóðsins og hluti af áhættustýringu hans að eiga vel dreift eignasafn, sem ekki byggir eingöngu á íslenska hagkerfinu. Sjóðurinn hefur í samræmi við heimildir í lögum ávaxtað hluta af eignum sínum í erlendum verðbréfum í því skyni að dreifa mótaðilaáhættu sinni. Fjárfestingar sjóðsins í verðbréfum í erlendum gjaldmiðlum námu í árslok 2011 74.944 millj. kr. og býr sjóðurinn við gengisáhættu sem því nemur. Vegna stöðu fjármálamarkaða hér á landi og gjaldeyrishafta er sjóðnum nú ómögulegt að verjast gengisáhættu með gerð afleiðusamninga.

Stjórn Gildis - lífeyrissjóðs og framkvæmdastjóri staðfesta hér með ársreikning sjóðsins fyrir árið 2011 með undirritun sinni.

Reykjavík, 27. mars 2012

Stjórn:

Vilhjálmur Egilsson
Árni Bjarnason
Hjörtur Gíslason
Orri Hauksson

Harpa Ólafsdóttir
Heiðrún Jónsdóttir
Kolbeinn Gunnarsson
Sigurður A. Guðmundsson

Framkvæmdastjóri:

Árni Guðmundsson

ÁRITUN ÓHÁÐRA ENDURSKOÐENDA

Til stjórnar og sjóðfélaga Gildis - lífeyrissjóðs.

Við höfum endurskoðað meðfylgjandi ársreikning Gildis - lífeyrissjóðs fyrir árið 2011. Ársreikningurinn hefur að geyma skýrslu stjórnar, yfirlit um breytingar á hreinni eign til greiðslu lífeyris, efnahagsreikning, sjóðstreymisyfirlit, upplýsingar um helstu reikningsskilaaðferðir og aðrar skýringar.

Ábyrgð stjórnenda á ársreikningnum

Stjórnendur eru ábyrgir fyrir gerð og glöggri framsetningu ársreikningsins í samræmi við lög um ársreikninga. Stjórnendur eru einnig ábyrgir fyrir því innra eftirliti sem þeir telja nauðsynlegt til að gera þeim kleift að setja fram ársreikning sem er án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Ábyrgð endurskoðenda

Ábyrgð okkar felst í því áliti sem við látum í ljós á ársreikningnum á grundvelli endurskoðunarinnar. Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla. Samkvæmt þeim ber okkur að fara eftir settum siðareglum og skipuleggja og haga endurskoðuninni þannig að nægjanleg víska fái um hvort ársreikningurinn sé án verulegra annmarka.

Endurskoðun felur í sér aðgerðir til staðfestingar á fjárhæðum og öðrum upplýsingum í ársreikningnum. Val endurskoðunaraðgerða byggist á faglegu mati endurskoðandans, þar með talið á þeirri hættu að verulegir annmarkar séu á ársreikningnum, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka. Við áhættumatið er tekið tillit til þess innra eftirlits sem varðar gerð og glögga framsetningu ársreiknings, til þess að skipuleggja viðeigandi endurskoðunaraðgerðir, en ekki til þess að gefa álit á virkni innra eftirlits sjóðsins. Endurskoðun felur einnig í sér mat á hvort reikningsskilaaðferðir og matsaðferðir sem stjórnendur nota við gerð ársreikningsins séu viðeigandi, sem og mat á framsetningu hans í heild.

Við teljum að við endurskoðunina höfum við aflað nægilegra og viðeigandi gagna til að byggja álit okkar á.

Álit

Það er álit okkar að ársreikningurinn gefi glögga mynd af afkomu sjóðsins á árinu 2011, fjárhagsstöðu hans 31. desember 2011 og breytingu á handbæru fé á árinu 2011, í samræmi við lög um ársreikninga og reglur um ársreikninga lífeyrissjóða.

Staðfesting vegna skýrslu stjórnar

Í samræmi við ákvæði 5. tl. 1. mgr. 106 gr. laga nr. 3/2006 um ársreikninga staðfestum við samkvæmt okkar bestu vitund að í skýrslu stjórnar sem fylgir ársreikningi þessum eru veittar þær upplýsingar sem þar ber að veita í samræmi við lög um ársreikninga og koma ekki fram í skýringum.

Reykjavík, 27. mars 2012

KPMG hf

Sæmundur Valdimarsson
Hrafnhildur Helgadóttir

YFIRLIT UM BREYTINGAR Á HREINNI EIGN TIL GREIÐSLU LÍFEYRIS FYRIR ÁRIÐ 2011

	Skýr	2011	2010
Iðgjöld:			
Iðgjöld sjóðfélaga.....		3.888.401	3.645.556
Iðgjöld launagreiðenda		8.139.864	7.638.354
Réttindaflutningur og endurgreiðslur		(71.789)	(57.975)
		<u>11.956.476</u>	<u>11.225.935</u>
Framlag ríkisins til jöfnunar á örorkubyrði		879.541	968.770
	6	<u>12.836.017</u>	<u>12.194.705</u>
Lífeyrir:			
Lífeyrir.....	19	8.159.513	7.782.281
Umsjónarnefnd eftirlauna		(11.625)	(14.443)
Annar beinn kostnaður vegna örorkulífeyris		4.336	16.732
	7	<u>8.152.224</u>	<u>7.784.570</u>
Fjárfestingartekjur:			
Tekjur af eignarhlutum	8	1.446.154	1.095.384
Tekjur af húseign	9	4.630	4.191
Vaxtatekjur og gengismunur	10,20	20.172.133	9.984.042
Niðurfærsla verðbréfa	15,29	(1.275.594)	(1.329.864)
		<u>20.347.323</u>	<u>9.753.753</u>
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður:			
Fjárfestingargjöld		181.815	162.191
Rekstrarkostnaður		337.654	303.022
	11,21	<u>519.469</u>	<u>465.213</u>
Aðrar tekjur	12,24	<u>39.986</u>	<u>37.625</u>
Skattur á hreina eign sjóðsins	13	<u>214.100</u>	<u>0</u>
Hækkun á hreinni eign á árinu		24.337.532	13.736.300
Hrein eign frá fyrra ári		<u>241.042.705</u>	<u>227.306.405</u>
Hrein eign í árslok til greiðslu lífeyris	34	<u>265.380.237</u>	<u>241.042.705</u>

EFNAHAGSREIKNINGUR 31. DESEMBER 2011

	Skýr.	2011	2010
Fjárfestingar:			
Húseignir og lóðir	14,25	181.355	186.036
Aðrar fjárfestingar:			
Verðbréf með breytilegum tekjum	15,26	90.046.157	74.933.737
Verðbréf með föstum tekjum	15,27	145.285.543	135.602.591
Veðlán	15,28	16.439.896	15.394.056
Bundnar bankainnstæður		4.591.999	556.938
Fullnustueignir		38.582	62.054
		<u>256.583.532</u>	<u>226.735.412</u>
Kröfur:			
Kröfur á launagreiðendur	6	1.269.850	1.591.060
Framlag ríkisins vegna jöfnunar á örorkubyrði		0	968.770
Aðrar kröfur.....		43.530	65.823
		<u>1.313.380</u>	<u>2.625.653</u>
Aðrar eignir:			
Rekstrarfjármunir	14,25	15.901	19.915
Sjóður og veltiinnlán		10.727.854	17.472.472
		<u>10.743.755</u>	<u>17.492.387</u>
Eignir samtals		<u>268.640.666</u>	<u>246.853.452</u>
Skuldir:			
Skammtímaskuldir	32	3.260.430	5.810.746
Hrein eign til greiðslu lífeyris	34	<u>265.380.237</u>	<u>241.042.706</u>
Skipting á hreinni eign til greiðslu lífeyris:			
Hrein eign samtryggingardeildar.....		262.807.813	238.485.301
Hrein eign séreignardeildar		2.572.424	2.557.404
Hrein eign til greiðslu lífeyris samtals		<u>265.380.237</u>	<u>241.042.705</u>

SJÓÐSTREYMISYFIRLIT ÁRIÐ 2011

	2011	2010
Inngreiðslur:		
Löggjöld	14.124.413	11.356.564
Fjárfestingartekjur	2.364.714	4.884.861
Afborganir verðbréfa	7.548.706	11.615.241
Seld verðbréf með breytilegum tekjum	6.305.316	11.202.578
Seld verðbréf með föstum tekjum	5.855.341	14.312.054
Bundin innlán	0	12.398.391
Aðrar inngreiðslur	63.861	37.881
	<u>36.262.352</u>	<u>65.807.571</u>
Útgreiðslur:		
Lífeyrir	8.614.100	7.784.570
Fjárfestingargjöld	181.814	162.191
Rekstrarkostnaður án afskrifta	324.446	306.109
	<u>9.120.360</u>	<u>8.252.870</u>
Ráðstöfunarfé til kaupa á verðbréfum og öðrum fjárfestingum	27.141.992	57.554.701
Kaup á verðbréfum með breytilegum tekjum	(15.638.189)	(8.599.986)
Kaup á verðbréfum með föstum tekjum	(13.008.474)	(34.743.300)
Bundin innlán	(4.035.061)	(12.927)
Ný veðlán	(1.204.886)	(1.720.964)
	<u>(33.886.610)</u>	<u>(45.077.177)</u>
(Lækkun) hækkun á sjóði og veltiinnlánnum	(6.744.618)	12.477.524
Sjóður og veltiinnlán í ársbyrjun	<u>17.472.472</u>	<u>4.994.948</u>
Sjóður og veltiinnlán í árslok	<u>10.727.854</u>	<u>17.472.472</u>

YFIRLIT UM BREYTINGAR Á HREINNI EIGN DEILDA TIL GREIÐSLU LÍFEYRIS FYRIR ÁRIÐ 2011

	Sameignardeild		Séreignardeild, leið I		Séreignardeild, leið II		Séreignardeild, leið III		Samtals	
	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010
Iðgjöld:										
Iðgjöld sjófélaga.....	3.791.958	3.540.449	32.137	34.412	34.897	39.575	29.409	31.120	3.888.401	3.645.556
Iðgjöld launagreiðenda.....	8.060.870	7.557.055	22.415	23.582	30.725	31.105	25.854	26.612	8.139.864	7.638.354
Réttindaflutningur og endurgreiðslur..	(63.397)	(47.434)	(9.189)	13.375	1.805	(2.313)	(1.008)	(21.603)	(71.789)	(57.975)
	11.789.431	11.050.070	45.363	71.369	67.427	68.367	54.255	36.129	11.956.476	11.225.935
Framlag ríkisins til jöfnunar á örorkubyrði	879.541	968.770	0	0	0	0	0	0	879.541	968.770
	12.668.972	12.018.840	45.363	71.369	67.427	68.367	54.255	36.129	12.836.017	12.194.705
Lífeyrir:										
Lífeyrir.....	7.888.753	7.494.422	109.688	119.704	100.116	113.305	60.956	54.850	8.159.513	7.782.281
Umsjónarnefnd eftirlauna.....	(11.625)	(14.443)	0	0	0	0	0	0	(11.625)	(14.443)
Annar beinn kostnaður vegna örorkulífeyris.....	4.336	16.732	0	0	0	0	0	0	4.336	16.732
	7.881.464	7.496.711	109.688	119.704	100.116	113.305	60.956	54.850	8.152.224	7.784.570
Fjárfestingartekjur:										
Tekjur af eignarhlutum.....	1.454.016	1.080.115	671	7.379	(8.533)	7.890	0	0	1.446.154	1.095.384
Tekjur af húseign.....	4.630	4.191	0	0	0	0	0	0	4.630	4.191
Vaxtatekjur og gengismunur.....	20.026.055	9.747.918	31.568	73.673	67.590	123.072	46.920	39.379	20.172.133	9.984.042
Niðurfærsla verðbréfa.....	(1.267.740)	(1.298.647)	(7.854)	(15.564)	0	(15.653)	0	0	(1.275.594)	(1.329.864)
	20.216.961	9.533.577	24.385	65.488	59.057	115.309	46.920	39.379	20.347.323	9.753.753
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður:										
Fjárfestingargjöld.....	177.458	158.492	1.322	1.158	2.040	1.651	994	890	181.815	162.191
Rekstrarkostnaður.....	329.565	294.342	2.454	2.618	3.789	4.170	1.846	1.892	337.654	303.022
	507.023	452.834	3.776	3.776	5.829	5.821	2.840	2.782	519.469	465.213
Aðrar tekjur	39.167	36.841	176	276	605	414	38	94	39.986	37.625
Skattur á hreina eign sjóðsins	214.100	0	0	0	0	0	0	0	214.100	0
Hækkun (lækkun) á hreinni eign á árinu.....	24.322.511	13.639.713	(43.540)	13.653	21.144	64.964	37.417	17.970	24.337.532	13.736.300
Hrein eign frá fyrra ári.....	238.485.301	224.845.588	776.499	762.846	1.223.534	1.158.570	557.370	539.400	241.042.705	227.306.405
Hrein eign í árslok til greiðslu lífeyris	262.807.813	238.485.301	732.959	776.499	1.244.678	1.223.534	594.787	557.370	265.380.237	241.042.705

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

EFNAHAGSREIKNINGUR DEILDA 31. DESEMBER 2011

	Sameignardeild		Séreignardeild, leið I		Séreignardeild, leið II		Séreignardeild, leið III		Samtals	
	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010
Fjárfestingar:										
Húseignir og lóðir	181.355	186.036	0	0	0	0	0	0	181.355	186.036
Aðrar fjárfestingar:										
Verðbréf með breytilegum tekjum	89.452.709	74.310.882	291.941	299.472	301.507	323.383	0	0	90.046.157	74.933.737
Verðbréf með föstum tekjum	143.946.574	134.284.393	432.713	472.349	906.256	845.848	0	0	145.285.543	135.602.591
Veðlán	16.439.896	15.394.056	0	0	0	0	0	0	16.439.896	15.394.056
Bundnar bankalmstæður	4.000.000	0	0	0	0	0	591.999	556.938	4.591.999	556.938
Fullnustueignir	38.582	62.054	0	0	0	0	0	0	38.582	62.054
	<u>254.059.116</u>	<u>224.237.421</u>	<u>724.654</u>	<u>771.821</u>	<u>1.207.763</u>	<u>1.169.231</u>	<u>591.999</u>	<u>556.938</u>	<u>256.583.532</u>	<u>226.735.412</u>
Kröfur:										
Kröfur á launagreiðendur	1.269.850	1.591.060	0	0	0	0	0	0	1.269.850	1.591.060
Framlag ríkisins vegna jöfnunar á örorkubyrði	0	968.770	0	0	0	0	0	0	0	968.770
Aðrar kröfur	40.742	64.617	0	0	0	773	2.788	431	43.530	65.822
	<u>1.310.592</u>	<u>2.624.447</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>773</u>	<u>2.788</u>	<u>431</u>	<u>1.313.380</u>	<u>2.625.652</u>
Aðrar eignir:										
Rekstrarfjármunir	15.901	19.915	0	0	0	0	0	0	15.901	19.915
Sjóður og veltiútlán	10.679.098	17.410.470	11.705	8.472	37.051	53.530	0	0	10.727.854	17.472.472
	10.694.999	17.430.385	11.705	8.472	37.051	53.530	0	0	10.743.755	17.492.387
Eignir samtals	<u>266.064.706</u>	<u>244.292.253</u>	<u>736.359</u>	<u>780.293</u>	<u>1.244.814</u>	<u>1.223.534</u>	<u>594.787</u>	<u>557.370</u>	<u>268.640.666</u>	<u>246.853.451</u>
Skuldir:										
Skammtímaskuldir	3.256.894	5.806.952	3.400	3.794	136	0	0	0	3.260.430	5.810.746
Hrein eign til greiðslu lífeyris	<u>262.807.813</u>	<u>238.485.301</u>	<u>732.959</u>	<u>776.499</u>	<u>1.244.678</u>	<u>1.223.534</u>	<u>594.787</u>	<u>557.370</u>	<u>265.380.237</u>	<u>241.042.705</u>

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

SJÓÐSTREYMISYFIRLIT DEILDA 2011

	Sameignardeild		Séreignardeild, leið I		Séreignardeild, leið II		Séreignardeild, leið III		Samtals	
	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010
Inngreiðslur:										
Iðgjöld	13.958.952	11.180.699	45.363	71.369	68.200	68.367	51.899	36.129	14.124.413	11.356.564
Fjárfestingartekjur	2.256.503	4.763.064	21.466	40.666	39.824	42.184	46.920	38.947	2.364.714	4.884.861
Afborganir verðbréfa	7.508.737	11.508.095	13.488	46.423	26.482	60.723	0	0	7.548.706	11.615.241
Seld verðbréf með breytilegum tekjum	6.299.396	11.196.352	0	3.113	5.920	3.113	0	0	6.305.316	11.202.578
Seld verðbréf með föstum tekjum	5.770.323	14.082.828	71.762	100.623	13.256	128.603	0	0	5.855.341	14.312.054
Bundin innlán	0	12.398.391	0	0	0	0	0	0	0	12.398.391
Aðrar inngreiðslur	63.042	36.841	176	276	605	669	38	94	63.861	37.881
	35.856.953	65.166.271	152.255	262.470	154.287	303.659	98.857	75.170	36.262.352	65.807.571
Útgreiðslur:										
Lífeyrir	8.343.340	7.496.711	109.688	119.704	100.116	113.305	60.956	54.850	8.614.100	7.784.570
Fjárfestingargjöld	177.458	158.492	1.322	1.158	2.040	1.651	994	890	181.814	162.191
Rekstrarkostnaður án afskrifta	316.099	284.243	2.848	3.754	3.653	11.609	1.846	6.503	324.446	306.109
	8.836.897	7.939.446	113.858	124.616	105.809	126.565	63.796	62.243	9.120.360	8.252.870
Ráðstöfunarfé til kaupa á verðbréfum og öðrum fjárfestingum	27.020.056	57.226.825	38.397	137.854	48.478	177.094	35.061	12.927	27.141.992	57.554.701
Kaup á verðbréfum með breytilegum tekjum	(15.627.449)	(8.561.866)	(5.370)	(19.060)	(5.370)	(19.060)	0	0	(15.638.189)	(8.599.986)
Kaup á verðbréfum með föstum tekjum	(12.919.092)	(34.323.896)	(29.794)	(154.159)	(59.588)	(265.245)	0	0	(13.008.474)	(34.743.300)
Bundin innlán	(4.000.000)	0	0	0	0	0	(35.061)	(12.927)	(4.035.061)	(12.927)
Ný veðlán	(1.204.886)	(1.720.964)	0	0	0	0	0	0	(1.204.886)	(1.720.964)
	(33.751.428)	(44.606.726)	(35.164)	(173.219)	(64.958)	(284.305)	(35.061)	(12.927)	(33.886.610)	(45.077.177)
Hækkun (lækkun) á sjóði og veltinnánum	(6.731.372)	12.620.099	3.233	(35.365)	(16.479)	(107.211)	0	0	(6.744.618)	12.477.524
Sjóður og veltinnlán í ársbyrjun	17.410.470	4.790.371	8.472	43.837	53.530	160.741	0	0	17.472.472	4.994.948
Sjóður og veltinnlán í árslok	10.679.098	17.410.470	11.705	8.472	37.051	53.530	0	0	10.727.854	17.472.472

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

SKÝRINGAR

Reikningsskilaaðferðir

1. Upplýsingar um lífeyrissjóðinn

Gildi - lífeyrissjóður er með aðsetur að Sættúni 1, Reykjavík. Sjóðurinn er lífeyrissjóður fyrir sjómenn og verkafólk sem aðild á að Eflingu - stéttarfélagi, Sjómannasambandi Íslands, Sjómannafélagi Íslands, Farmanna- og fiskimannasambandi Íslands, Félagi vélstjóra og málmæknimanna, Verkalýðsfélaginu Hlíf, Félagi hársnyrtisveina, Bifreiðastjórafélaginu Sleipni og Landssambandi smábátæigenda.

2. Grundvöllur reikningsskilanna

Ársreikningurinn er gerður í samræmi við lög um ársreikninga og reglur um ársreikninga lífeyrissjóða. Hann er byggður á kostnaðarverðsreikningsskilum að öðru leyti en því að skráð hlutabréf, hlutdeildarskírteini, afleiðutengd skuldabréf og afleiðusamningar um hlutabréf og gjaldmiðla eru færð á markaðsverði. Ársreikningurinn er í íslenskum krónum og fjárhæðir eru sýndar í þús. kr.

Sjóðurinn skiptist í tvær deildir, samtryggingardeild og séreignardeild. Á blaðsíðum 42 - 45 er að finna yfirlit um breytingar á hreinni eign, efnahagsreikning og sjóðstreymisyfirlit deilda sjóðsins.

Stjórn og framkvæmdastjóri sjóðsins samþykktu ársreikninginn þann 27. mars 2012.

3. Mat og ákvarðanir við beitingu reikningsskilaaðferða

Gerð ársreiknings krefst þess að stjórnendur taki ákvarðanir, meti og gefi sér forsendur sem hafa áhrif á beitingu reikningsskilaaðferða og birtar fjárhæðir eigna, skulda, tekna og gjalda. Endanlegar niðurstöður kunna að vera frábrugðnar þessu mati.

Mat og forsendur eru endurskoðaðar reglulega og eru áhrifin af breytingum færð á því tímabili sem breyting er gerð og jafnframt á síðari tímabilum ef breytingin hefur áhrif á þau.

Upplýsingar um mikilvæg atriði, þar sem óvissa í mati og mikilvægi ákvarðana varðandi reikningsskilaaðferðir hefur mest áhrif á skráðar fjárhæðir í reikningsskilunum, er að finna í skýringum nr. 17 - 18.

4. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir

Reikningsskilaaðferðum sem settar eru fram hér á eftir hefur verið beitt með samræmdum hætti á þeim tímabilum sem birt eru í ársreikningnum.

5. Erlendir gjaldmiðlar

Eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum eru umreiknaðar í íslenskar krónur á gengi í árslok. Rekstrartekjur og rekstrargjöld í erlendum gjaldmiðlum eru umreiknuð á gengi viðskiptadags.

6. Iðgjöld

Iðgjöld eru tekjufærð eftir skilgreinum sem hafa borist sjóðnum. Jafnframt er áætlað vegna ótilkynnta iðgjalda í árslok og er sú áætlun byggð á skilum á iðgjöldum á undanförunum árum. Ógreidd iðgjöld í árslok, bæði tilkynnt og ótilkynnt, eru eignfærð sem kröfur á launagreiðendur í efnahagsreikningi. Framlag ríkisins til jöfnunar á örorkubyrði er hluti af tryggingagjaldi vegna launa og rennur til lækkunar og jöfnunar á örorkubyrði milli lífeyrissjóða.

SKÝRINGAR FRH.

7. Lífeyrir

Undir lífeyri falla lífeyrisgreiðslur sjóðsins, þ.e. ellilífeyrir, makalífeyrir, örorkulífeyrir og barnalífeyrir og greiðslur frá Umsjónarnefnd eftirlauna, en nefndin annast greiðslur til þeirra sem fæddir eru fyrir 1914 og eiga mjög lítil réttindi í almenna lífeyrissjóðakerfinu. Beinn kostnaður vegna örorkulífeyris er kostnaður við örorkumat og endurhæfingu.

8. Tekjur af eignarhlutum

Undir tekjur af eignarhlutum fellur arður af hlutabréfum, söluhagnaður og óinnleystur gengismunur af hlutabréfum, bæði vegna breytinga á gengi bréfanna og gengi erlendra gjaldmiðla.

9. Tekjur af húseign

Samkvæmt reglum um gerð ársreikninga lífeyrissjóða ber sjóðnum að reikna húsaleigu af eigin afnotum fasteigna og gjaldfæra með öðrum rekstrarkostnaði. Tekjur af fasteign í yfirliti um breytingar á hreinni eign sýnir reiknaða eigin húsaleigu að frádregnum beinum kostnaði við rekstur eignarinnar.

10. Vaxtatekjur og gengismunur

Undir vaxtatekjur og gengismun falla vaxtatekjur af verðbréfum með föstum tekjum, veðlánnum, bundnum bankainnistæðum, auk vaxtatekna af iðgjöldum og veltiinnlánnum. Þá fellur undir þennan lið gengismunur af verðbréfum með föstum tekjum í erlendum gjaldmiðlum og breytingar á verði innlendra og erlendra hlutdeildarskírteina og breyting á markaðsverði afleiðusamninga.

11. Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður

Undir skrifstofu- og stjórnunarkostnað fellur allur kostnaður við rekstur sjóðsins, svo sem laun og launatengd gjöld, rekstur fasteignar og annar rekstrarkostnaður. Skrifstofu- og stjórnunarkostnaði sjóðsins er skipt á fjárfestingargjöld og rekstrarkostnað eftir því hvort um er að ræða kostnað við eignaumsýslu eða annan rekstur sjóðsins.

12. Aðrar tekjur

Með öðrum tekjum telst hlutur stéttarfélaganna sem sjóðurinn annast innheimtu fyrir í rekstrarkostnaði vegna innheimtu iðgjalda og félagsgjalda.

13. Skattur á hreina eign sjóðsins

Alþingi setti í desember 2011 lög um sérstakan skatt á hreina eign lífeyrissjóða. Samkvæmt lögnum er skatturinn 0,0814% af hreinni eign til greiðslu lífeyris í árslok 2011 og 2012.

14. Húseignir, lóðir og rekstrarfjármunir

Húseign og rekstrarfjármunir eru færðir til eignar á kostnaðarverði að frádregnum afskriftum. Afskriftir eru reiknaðar sem fastur hundraðshluti miðað við áætlaðan nýtingartíma eignanna, þar til niðurlagsverði er náð. Áætlaður nýtingartími greinist þannig:

Fasteign	50 ár
Rekstrarfjármunir	3 - 10 ár

SKÝRINGAR FRH.

15. Verðbréfaeign

Verðbréfum í eigu sjóðsins er skipt í verðbréf með breytilegum tekjum, verðbréf með föstum tekjum og veðlán. Til verðbréfa með breytilegum tekjum teljast hlutabréf og hlutdeildarskírteini verðbréfasjóða. Til verðbréfa með föstum tekjum teljast skuldabréf og önnur verðbréf með föstum vöxtum eða með tiltekna vaxtaviðmiðun. Til veðlána teljast skuldabréfalán með veði í fasteignum.

Skráð verðbréf með breytilegum tekjum eru eignfærð á markaðsverði í árslok, en óskráð bréf á kostnaðarverði eða áætluðu markaðsverði, sé það lægra. Hlutdeildarskírteini og aðrir eignarhlutar í sjóðum um sameiginlegar fjárfestingar eru færðar á markaðsverði hvort sem um er að ræða skráð eða óskráð bréf.

Verðbréf með föstum tekjum eru eignfærð miðað við ávöxtunarkröfu við kaup.

Veðlán eru eignfærð miðað við þá vaxtaviðmiðun sem fram kemur á viðkomandi skuldabréfaláni.

Verðbréfasafn sjóðsins er yfirfarið reglulega til að meta hvort virði óskráðra eigna hafi rýrnað. Við matið eru sérstakar áhættur metnar jafnframt því sem reiknuð er almenn niðurfærsla. Hér er ekki um endanlega afskrift að ræða heldur er myndaður afskriftareikningur til að mæta þeim eignum sem kunna að tapast. Áður en ákvörðun er tekin um færslu virðisrýrnunar þarf að meta hvort hlutlæg gögn gefi til kynna mælanlega lækkun á væntu framtíðarsjóðstreymi frá einstökum verðbréfum eða safni verðbréfa áður en lækkunin verður merkjanleg á einstöku láni í safninu. Þetta geta verið vísbendingar um breytingar á greiðslugetu lántakanda eða efnahagsástandi. Stjórnendur nota mat sem byggir á sögulegri reynslu af eignum með svipuð áhættueinkenni og hlutlæg merki virðisrýrnunar þegar meta skal framtíðarsjóðstreymi.

16. Stýring fjárhagslegrar áhættu

Yfirlit

Stjórn Gildis - lífeyrissjóðs samþykkti áhættustefnu fyrir eignastýringu sjóðsins 25. maí 2011. Helstu áhættur sem sjóðurinn stendur frammi fyrir í daglegri starfsemi eru:

- Mótaðilaáhætta
- Lausafjáraáhætta
- Markaðsáhætta
- Vaxtaáhætta
- Gjaldeyrisáhætta
- Stjórn mála- og lagaáhætta

Hér á eftir eru veittar upplýsingar um framangreindar áhættur sjóðsins, markmið, stefnu og aðferðir hans við að meta og stýra áhættunni. Að auki eru veittar upplýsingar víða í ársreikningnum.

Markmið sjóðsins með áhættustýringu er að setja viðmið um áhættutöku, að uppgötva og greina áhættu sem sjóðurinn býr við, hafa eftirlit með henni og bregðast við ef áhættan verður meiri en heimilt er. Skilvirk áhættustjórnun felur í sér greiningu verulegra áhættuþátta, mælingu áhættunnar og sífellt eftirlit með henni. Grundvöllur áhættustýringar sjóðsins felst í fjárfestingarstefnu hans hverju sinni. Í lögum um starfsemi lífeyrissjóða eru skilgreindar heimildir sjóðsins til fjárfestinga og hámark fjárfestinga í einstökum eignaflokkum. Fjárfestingarstefnan verður að vera innan þeirra marka sem sett eru í lögnum. Stjórn lífeyrissjóðsins ber ábyrgð á henni gagnvart sjóðfélögum.

SKÝRINGAR FRH.

16. Stýring fjárhagslegrar áhættu frh.

Framkvæmdastjóri ber ábyrgð á áhættustýringu gagnvart stjórn. Hann skilgreinir áhættuviðmið, innan þeirra marka sem stjórn setur, eftir því sem þörf krefur.

Það er stefna stjórnar sjóðsins að fylgst skuli með og reynt að stýra áhættu sem getur haft áhrif á afkomu sjóðsins og hreina eign til greiðslu lífeyris.

Fjármálaeftirlitið gaf í lok árs 2011 út leiðbeinandi tilmæli um áhættustýringu (eftirlitskerfi) samtryggingadeilda lífeyrissjóða, sem tóku gildi 1. janúar 2012. Gildi vinnur að setningu heildstæðrar áhættustefnu fyrir sjóðinn í samræmi við tilmæli FME og skal innleiðingu lokið eigi síðar en 1. október 2012.

Mótaðilaáhætta

Mótaðilaáhætta er hættan á fjárhagslegu tapi sjóðsins ef mótaðili eða viðskiptamaður í fjármálagerningi getur ekki staðið við umsamdar skuldbindingar sínar. Helsta mótaðilaáhætta sjóðsins verður til við kaup á verðbréfum og með veitingu veðlána. Mótaðilaáhætta fylgir ýmsum öðrum fjáreignum, svo sem kröfum, bankainnstæðum og afleiðusamningum. Fjárhæð mótaðilaáhættu kemur fram í bókfærðu verði eigna í efnahagsreikningi.

Helstu eignir lífeyrissjóðsins eru verðbréf. Það er stefna sjóðsins að kaupa ekki aðeins verðbréf sem fylgir lítil áhætta, heldur er mikilvægt að vænt ávöxtun keyptra verðbréfa endurspegli bæði áhættu og kostnað sem þeim fylgir. Þetta táknar að ítarlegt mat á einstökum viðskiptavinum, fjárhagsstöðu þeirra og tryggingum er forsenda fyrir kaupum á verðbréfum.

Sjóðurinn leggur áherslu á vel dreift verðbréfasafn. Stjórn sjóðsins samþykkir fjárfestingarstefnu fyrir hann árlega, en í fjárfestingarstefnunni eru sett viðmiðunarmörk um hámarksáhættu í einstökum fjárfestingum.

Lausafjáraáhætta

Lausafjáraáhætta er hættan á að sjóðurinn geti ekki staðið við skuldbindingar sínar eftir því sem þær gjaldfalla. Lífeyrissjóðurinn fylgist með lausafjárstöðu sinni með greiningu á gjalddaga fjáreigna til að geta staðið við skuldbindingar sínar á réttum tíma. Sjóðurinn þarf alltaf að hafa nægjanlegt laust fé til að geta mætt bæði fyrirsjáanlegum og ófyrirséðum greiðsluskuldbindingum. Lausafjáraáhætta sjóðsins er takmörkuð þar sem iðgjaldatekjur eru að jafnaði hærri en lífeyrisgreiðslur hans og rekstrarkostnaður.

Markaðsáhætta

Markaðsáhætta er hættan á að breytingar í markaðsverði vaxta, gengis hlutabréfa og erlendra gjaldmiðla hafi áhrif á afkomu sjóðsins og virði fjárfestinga hans. Markmið með stýringu markaðsáhættu er að stýra og takmarka áhættu við skilgreind mörk, jafnframt því sem ábati sjóðsins miðað við áhættu er hámarkaður. Markaðsáhættu er stýrt með takmörkunum á fjárfestingarstefnu, fjárfestingarheimildum og áhættuviðmiðum.

SKÝRINGAR FRH.

16. Vaxtaáhætta

Skuldbindingar sjóðsins gagnvart sjóðfélögum eru verðtryggðar og núvirtar miðað við fasta verðtryggða vexti. Vaxtaberandi eignir sjóðsins eru ýmist með föstum eða breytilegum vöxtum, verðtryggðar, óverðtryggðar eða gengistryggðar. Stefnt er að því að halda sem bestu jafnvægi milli vaxtaberandi eigna og skuldbindinga. Meðallíftími vaxtaberandi eigna sjóðsins er mun skemmri en skuldbindinga hans, þrátt fyrir að lögð hafi verið áhersla á að fjárfesta í löngum verðtryggðum skuldabréfum. Vaxtaberandi eignir sjóðsins og skuldbindingar hans hafa mismunandi binditíma og því getur myndast bil milli markaðsverðs eigna og skuldbindinga við vaxtabreytingar. Þær breytingar koma ekki fram í ársreikningnum, þar sem vaxtaberandi eignir sjóðsins eru færðar til eignar miðað við upphaflega ávöxtunarkröfu.

Gjaldeyrissáhætta

Gjaldeyrissáhætta er hættan á tapi vegna óhagstæðra hreyfinga á erlendum gjaldmiðlum gagnvart íslensku krónunni. Fylgst er með opinni gjaldeyrisstöðu í hverri mynt. Lífeyrissjóðurinn stefnir að því að takmarka gjaldeyrissáhættu og fylgst er með henni í samhengi við heildarskuldbindingar sjóðsins.

Samkvæmt lögum um lífeyrissjóði mega gengistryggðar eignir sjóðsins að hámarki nema 50% af hreinni eign til greiðslu lífeyris. Fjárfestingarstefna sjóðsins miðast við að gengistryggðar eignir fari ekki yfir 50%. Skuldbindingar sjóðsins eru í íslenskum krónum og því hefur sjóðurinn haft þá stefnu að draga úr gjaldeyrissáhættu sinni til að takmarka þær sveiflur sem óhjákvæmlega verða í ávöxtun vegna sveiflna á gengi erlendra gjaldmiðla gagnvart íslensku krónunni.

Það er stefna sjóðsins og hluti af áhættustýringu hans að eiga vel dreift eignasafn, sem ekki byggir eingöngu á íslenska hagkerfinu, og draga þannig úr mótaðilaáhættu og samþjöppunaráhættu vegna takmarkaðs framboðs af innlendum verðbréfum. Sjóðurinn hefur í samræmi við heimildir í lögum ávaxtað hluta af eignum sínum í erlendum verðbréfum til að dreifa mótaðilaáhættu sinni.

Stjórn mála- og lagaáhætta

Íslenskir lífeyrissjóðir búa í dag við nokkra stjórn málaáhættu og áhættu af breytingum á lögum og regluverki. Undanfarin ár hefur lagaumhverfi lífeyrissjóðanna verið nokkuð stöðugt, en það hefur breyst á síðustu misserum og í ljósi umfjöllunar um sjóðina á vettvangi stjórn mála gætu fleiri breytingar verið í farvatninu. Stjórn sjóðsins telur ástæðu til að vekja athygli á að breytingar á lögum og regluverki í kringum sjóðina geta haft áhrif á afkomu þeirra.

Dæmi um breytingar: Lögum var breytt þegar gjaldeyrishöft voru sett á og ekki eygir í að þeim verði aflétt. Þau lög breyttu verulega möguleikum sjóðanna til fjárfestinga og áhættudreifingar. Þá var með lögum lagður sérstakur skattur á lífeyrissjóði. Til stendur að afnema hann að hluta eða öllu leyti háð því hvernig sjóðir taka þátt í sérstökum útboðum á eignum í íslenskum krónum fyrir erlendan gjaldeyri, en niðurstaða þessa er enn nokkuð óljós.

Mat stjórnenda á óvissu

17. Afleiðusamningar og skuldajöfnun

Við fall viðskiptabankanna í október 2008 brustu forsendur afleiðusamninga sem sjóðurinn hafði gert til að takmarka gengisáhættu sína vegna erlendra fjárfestinga. Óvissa er um hvort sjóðnum ber að gera upp gjaldmiðlavarnarsamningana og ef svo er þá er einnig óljóst við hvaða tíma og gengi skal miða.

Til að minnka óvissu um mögulega neikvæða stöðu gerði Gildi samkomulag við skilanevnd Landsbankans sumarið 2011 um uppgjör á gjaldmiðlavarnasamningum. Í samkomulaginu felst að uppgjörin er að mestu leyti í samræmi við stöðu samninganna eins og þeir hafa verið færðir í reikningum sjóðsins. Gildi greiddi bankanum um 260 millj. kr. meira en varúðarfærsla í bókhaldi sjóðsins hafði gert ráð fyrir. Greiðslan er að mestu leyti skuldajöfnun krafna sjóðsins á gamla Landsbankann, auk reiðufjár. Í mars 2012 gerði Gildi samkomulag við slitastjórn Glitnis um forsendur uppgjors á gjaldmiðlavarnasamningum. Niðurstaðan samkvæmt samkomulaginu er sjóðnum hagstæðari en gert hefur verið ráð fyrir í reikningum sjóðsins fram til þessa. Í árslok 2010 skuldfærði sjóðurinn 5.218 millj. kr. í efnahagsreikningi vegna óuppgærðra afleiðusamninga. Í lok árs 2011 er áætluð skuld vegna óuppgærðra gjaldmiðlasamninga 2.912 millj. kr. Áður nefnt uppgjör við skilanevnd Landsbankans á árinu, breyttar forsendur í samkomulagi við slitastjórn Glitnis og lægri skuldajöfnun gagnvart Kaupþingi vegna varúðarsjónarmiða skýra breytinguna milli ára.

Sjóðurinn hefur í árslok 2011 skuldfært 2.912 millj. kr. í efnahagsreikningi vegna óuppgærðra afleiðusamninga við Glitni og Kaupþing. Þá hefur verið gert ráð fyrir að kröfum sjóðsins að fjárhæð 4.318 millj. kr., sem lýst hefur verið í protabú Glitnis og Kaupþings, verði skuldajafnað á móti hluta af þessum samningum. Það sem eftir stendur er fært til skuldar í ársreikningnum að meðtöldum vöxtum. Óvissa er um niðurstöðu samninga við Kaupþing og þar með talið óvissa um fjárhæð skuldajöfnunar. Sjóðurinn lýsti kröfum í protabú bankans og gerði aðallega þá kröfu að afleiðusamningarnir yrðu ógiltir, þar sem bankinn hafi ekki getað staðið við sinn hluta samninganna. Endanleg niðurstaða um skuldajöfnunina og uppgjör afleiðusamninganna getur haft nokkur áhrif á fjárhagsstöðu sjóðsins þó áhættan hafi minnkað mikið með gerð fyrrnefndra samninga við tvö af þremur protabúum.

Víkjandi kröfur sjóðsins á bankana hafa verið afskrifaðar að fullu, en við gerð ársreikningsins er ekki gert ráð fyrir að neitt fái upp í þær kröfur. Sjóðurinn rekur nú dómsmál þar sem reynir á rétt hæð kröfu hans í protabú Glitnis hf. vegna víkjandi kröfu að fjárhæð 3.690 millj. kr. Gildi telur að samningur um kaup á umræddu skuldabréfi sé ógildur eða ógildanlegur þar sem upplýsingar bankans um fjárhagsstöðu hafi verið rangar þegar sjóðurinn keypti skuldabréfið. Vinni sjóðurinn málið verður krafan flokkuð sem almenn krafa en ekki víkjandi og nýtist við skuldajöfnun vegna afleiðusamninga við bankann. Bókfærð skuld sjóðsins vegna afleiðusamninga við Glitni banka hf. er lægri en fjárhæð víkjandi lánsins.

18. Verðbréf með föstum tekjum

Undanfarin ár hafa margir útgefendur skráðra skuldabréfa verið teknir til gjaldþrotaskipta, leitað nauðasamninga, óskað eftir greiðslustöðvun og nokkrir hafa óskað eftir frestun á greiðslu afborgana og vaxta. Því hefur sjóðurinn lagt mat á virði skuldabréfa fyrirtækja og fært sérstakar varúðarniðurfærslur vegna þeirra ef tilefni hefur þótt til. Takmarkaðar upplýsingar hafa í sumum tilvikum verið um stöðu útgefenda og óvissa um raunverulegt verðmæti bréfanna því meiri en ella. Staða margra fyrirtækja er farin að skýrast og hefur því dregið úr óvissu um matsvirði þeirra. Endanleg niðurstaða um verðmæti bréfanna kann hins vegar að verða önnur en gert er ráð fyrir í ársreikningnum.

SKÝRINGAR FRH.

Lífeyrir

19. Greiddur lífeyrir:	Samtryggingar- deild	Séreignardeild			Samtals
		Leið 1	Leið 2	Leið 3	
Árið 2011					
Ellilífeyrir	4.820.536	3.835	52.498	16.846	4.893.715
Örorkulífeyrir	2.388.485	6.997	1.192	0	2.396.674
Makalífeyrir	587.753	59	652	0	588.463
Barnalífeyrir	91.979		81	0	92.061
Tímabundnar útgreiðslur séreignarsparnaðar	0	98.797	45.692	44.110	188.600
Lífeyrir samtals	7.888.753	109.688	100.116	60.956	8.159.513
Árið 2010					
Ellilífeyrir	4.566.523	20.878	41.459	28.264	4.657.123
Örorkulífeyrir	2.268.639	1.233	336	0	2.270.208
Makalífeyrir	569.744	81	843	0	570.668
Barnalífeyrir	89.516	0	0	0	89.516
Tímabundnar útgreiðslur séreignarsparnaðar	0	97.512	70.667	26.586	194.766
Lífeyrir samtals	7.494.422	119.704	113.305	54.850	7.782.281

Vaxtatekjur og gengismunur

20. Vaxtatekjur og gengismunur sundurliðast þannig:	Samtryggingar- deild	Séreignardeild			Samtals
		Leið 1	Leið 2	Leið 3	
Árið 2011					
Skuldabréf	14.014.159	44.001	77.708	0	14.135.868
Hlutdeildarskírteini	4.262.147	(13.366)	(12.546)	0	4.236.235
Aðrar vaxtatekjur	1.749.749	933	2.428	46.920	1.800.030
	20.026.055	31.568	67.590	46.920	20.172.133
Árið 2010					
Skuldabréf	8.438.408	63.040	116.200	0	8.617.648
Hlutdeildarskírteini	169.168	8.209	2.126	0	179.503
Aðrar vaxtatekjur	1.140.342	2.424	4.746	39.379	1.186.891
	9.747.918	73.673	123.072	39.379	9.984.042

Rekstrarkostnaður

21. Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður greinist þannig:	2011	2010
Laun og launatengd gjöld	227.250	218.241
Annar kostnaður	292.219	246.972
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður samtals	519.469	465.213
Fært á fjárfestingargjöld	(181.815)	(162.191)
Rekstrarkostnaður í yfirliti um hreina eign til greiðslu lífeyris	337.654	303.022

SKÝRINGAR FRH.

Rekstrarkostnaður frh.

22. Laun og launatengd gjöld greinast þannig:	2010	2009
Laun.....	179.160	171.428
Tryggingagjald	17.942	17.251
Önnur launatengd gjöld	30.148	29.561
Laun og launatengd gjöld samtals	<u>227.250</u>	<u>218.241</u>
Meðalfjöldi starfsmanna.....	22	23
Laun stjórnarmanna, framkvæmdastjóra og endurskoðunarnefndar sundurliðast þannig:	2011	2010
Árni Guðmundsson, framkvæmdastjóri.....	20.094	19.503
Vilhjálmur Egilsson, formaður stjórnar	1.210	1.100
Sigurður Bessason, fyrrverandi formaður stjórnar.....	440	1.210
Harpa Ólafsdóttir, varaformaður stjórnar.....	660	0
Árni Bjarnason	468	0
Friðrik J. Arngrímsson	248	660
Guðmundur Ragnarsson	220	660
Heiðrún Jónsdóttir, stjórn og endurskoðunarnefnd	990	1.320
Hermann Magnús Sigríðarson	495	440
Hjörtur Gíslason	523	0
Kolbeinn Gunnarsson	468	0
Konráð Alfreðsson	0	220
Orri Hauksson.....	440	0
Sigurður A. Guðmundsson	385	0
Sigurrós Kristinsdóttir.....	220	660
Sveinn Hannesson	220	660
Varamenn	110	193
Hólmgeir Jónsson, endurskoðunarnefnd.....	330	660
Sigurður Þórðarson, formaður endurskoðunarnefndar	660	880
Samtals	<u>28.180</u>	<u>28.166</u>
23. Þóknun til endurskoðenda sundurliðast þannig:		
Endurskoðun ársreiknings.....	5.227	4.396
Gerð ársreiknings og árshlutareiknings.....	5.368	6.060
Önnur þjónusta	230	238
Samtals	<u>10.825</u>	<u>10.694</u>
24. Aðrar tekjur sundurliðast þannig:		
Endurkrafinn kostnaður vegna innheimtu	<u>39.986</u>	<u>37.625</u>

SKÝRINGAR FRH.

Fjárfestingar

25. Húseignir, lóðir og rekstrarfjármunir greinast þannig:	Húseign og lóðir	Rekstrarfjármunir
Heildarverð 1.1.2011	234.047	84.847
Viðbót á árinu	0	489
Heildarverð 31.12.2011	<u>234.047</u>	<u>85.336</u>
Afskrifað áður	48.011	64.932
Afskrifað á árinu	4.681	4.503
Afskrifað samtals	<u>52.692</u>	<u>69.435</u>
Bókfært verð 31.12.2011	<u>181.355</u>	<u>15.901</u>
Afskriftahlutföll	2%	10 - 33%

Fasteignamat húseignar og lóðar nam 250 millj. kr. í árslok 2011, en brunabótamat nam 388 millj. kr. á sama tíma.

26. Verðbréf með breytilegum tekjum greinast þannig:	Séreignardeild				
Árið 2011	Samtryggingar- deild	Leið 1	Leið 2	Leið 3	Samtals
Eignarhlutir í félögum skráðum í Kauphöll Íslands:					
Össur hf., Reykjavík, 5,5%	4.608.661	22.598	23.708	0	4.654.967
Marel hf., Garðabæ, 2,9%	2.675.671	25.100	25.100	0	2.725.871
Hagar hf., Reykjavík, 8,7%	1.731.649	6.504	6.504	0	1.744.657
Icelandair hf., Reykjavík, 1,0%	264.114	0	0	0	264.114
Century Aluminum Company, Bandaríkjunum, 0,1%	60.587	0	0	0	60.587
	<u>9.340.682</u>	<u>54.202</u>	<u>55.312</u>	<u>0</u>	<u>9.450.196</u>
Eignarhlutir í öðrum innlendum félögum og sjóðum, óskráð:					
Framtakssjóður Íslands slhf., 10,4%...	4.113.559	0	0	0	4.113.559
Jarðvarmi slhf., 19,9%	1.643.740	0	0	0	1.643.740
Verðbréfasjóður Virðingar	954.891	0	0	0	954.891
SF1 slhf., 18,0%	913.410	0	0	0	913.410
Brú Venture Capital	853.982	0	0	0	853.982
Önnur hlutabréf	1.392.250	1.121	11.583	0	1.404.954
Aðrir framtakssjóðir	359.320	0	0	0	359.320
	<u>10.231.152</u>	<u>1.121</u>	<u>11.583</u>	<u>0</u>	<u>10.243.856</u>
Erlend verðbréfaeign:					
Hlutabréfasjóðir	29.852.701	236.618	234.612	0	30.323.931
Hlutabréf	3.505.808	0	0	0	3.505.808
Skuldabréfasjóðir	3.218.116	0	0	0	3.218.116
Framtakssjóðir	23.874.928	0	0	0	23.874.928
Vogunarsjóðir	6.311.477	0	0	0	6.311.477
Fasteignasjóðir	3.117.845	0	0	0	3.117.845
	<u>69.880.875</u>	<u>236.618</u>	<u>234.612</u>	<u>0</u>	<u>70.352.105</u>
Verðbréf með breytilegum tekjum samtals	<u>89.452.709</u>	<u>291.941</u>	<u>301.507</u>	<u>0</u>	<u>90.046.157</u>

Hlutdeild sjóðsins í Framtakssjóði Íslands slhf. er færð á endurmetnu eigin fé Framtakssjóðsins í árslok 2011. Á árinu eru tekjufærðar 1.566 millj. kr. vegna hækkunar eignarhlutans. Framtakssjóðurinn var færður á kostnaðarverði í árslok 2010.

SKÝRINGAR FRH.

Verðbréf með breytilegum tekjum greinast þannig, frh.:

Árið 2010	Samtryggingar- deild	Séreignardeild			Samtals
		Leið 1	Leið 2	Leið 3	
Eignarhlutir í félögum skráðum í Kauphöll Íslands:					
Össur hf., Reykjavík, 3,2%.....	2.937.813	24.796	26.014	0	2.988.624
Marel hf., Garðabæ, 2,6%.....	1.831.052	20.000	20.000	0	1.871.052
Century Aluminum Company, Bandaríkjunum, 0,1%.....	97.949	0	0	0	97.949
	<u>4.866.814</u>	<u>44.796</u>	<u>46.014</u>	<u>0</u>	<u>4.957.625</u>
Eignarhlutir í öðrum innlendum félögum og sjóðum, óskráð:					
Framtakssjóður Íslands slhf., 10,4% ...	796.650	0	0	0	796.650
Brú Venture Capital.....	1.059.915	0	0	0	1.059.915
Verðbréfasjóður Virðingar	765.718	0	0	0	765.718
Skuldabréfasjóðir.....	1.321.129	0	4.904	0	1.326.033
Önnur hlutabréf	1.719.065	4.484	24.069	0	1.747.618
Aðrir framtakssjóðir.....	106.282	0	0	0	106.282
	<u>5.768.759</u>	<u>4.484</u>	<u>28.973</u>	<u>0</u>	<u>5.802.216</u>
Erlend verðbréfaeign:					
Hlutabréfasjóðir.....	30.789.072	250.191	248.347	0	31.287.610
Hlutabréf	3.437.166	0	49	0	3.437.216
Skuldabréfasjóðir.....	600.712	0	0	0	600.712
Framtakssjóðir.....	19.990.046	0	0	0	19.990.046
Vogunarsjóðir	6.352.037	0	0	0	6.352.037
Fasteignasjóðir	2.506.275	0	0	0	2.506.275
	<u>63.675.308</u>	<u>250.191</u>	<u>248.396</u>	<u>0</u>	<u>64.173.896</u>
Verðbréf með breytilegum tekjum samtals	<u>74.310.881</u>	<u>299.472</u>	<u>323.384</u>	<u>0</u>	<u>74.933.737</u>

27. Verðbréf með föstum tekjum greinast þannig:

Árið 2011	Samtryggingar- deild	Séreignardeild			Samtals
		Leið 1	Leið 2	Leið 3	
Skuldabréf með ríkisábyrgð	122.738.176	404.407	853.038	0	123.995.621
Skuldabréf fjármálastofnana	2.219.136	0	0	0	2.219.136
Skuldabréf sveitarfélaga.....	10.111.088	18.920	37.374	0	10.167.382
Skuldabréf fyrirtækja.....	8.878.175	9.386	15.843	0	8.903.404
	<u>143.946.574</u>	<u>432.713</u>	<u>906.256</u>	<u>0</u>	<u>145.285.543</u>
Áætlað markaðsverð í árslok	<u>170.828.074</u>	<u>432.713</u>	<u>906.256</u>	<u>0</u>	<u>172.167.043</u>
Árið 2010					
Skuldabréf með ríkisábyrgð	114.456.806	428.588	772.727	0	115.658.121
Skuldabréf fjármálastofnana.....	1.836.430	0	0	0	1.836.430
Skuldabréf sveitarfélaga	12.389.186	23.490	42.009	0	12.454.685
Skuldabréf fyrirtækja.....	5.601.970	20.272	31.112	0	5.653.355
	<u>134.284.393</u>	<u>472.349</u>	<u>845.848</u>	<u>0</u>	<u>135.602.591</u>
Áætlað markaðsverð í árslok	<u>149.978.056</u>	<u>472.349</u>	<u>845.848</u>	<u>0</u>	<u>151.296.254</u>

SKÝRINGAR FRH.

28. Veðlán greinast þannig:

	2011	2010
Lán til sjóðfélaga.....	11.896.661	11.554.771
Önnur lán	4.543.235	3.839.284
	<u>16.439.896</u>	<u>15.394.056</u>

29. Niðurfærsla verðbréfa greinist þannig:	Samtryggingar- deild	Séreignardeild			Samtals
		Leið 1	Leið 2	Leið 3	
2011					
Niðurfærsla í ársbyrjun	917.627	0	0	0	917.627
Gjaldfærð niðurfærsla ársins	1.267.740	7.854	0	0	1.275.594
Endanlega tapað	(982.438)	0	0	0	(982.438)
Niðurfærsla í árslok	<u>1.202.929</u>	<u>7.854</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>1.210.783</u>
Niðurfærslan skiptist þannig:					
Veðlán	128.113	0	0	0	128.113
Fjármálastofnanir og fyrirtæki	1.074.816	7.854	0	0	1.082.670
Niðurfærsla samtals	<u>1.202.929</u>	<u>7.854</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>1.210.783</u>
2010					
Niðurfærsla í ársbyrjun	19.950.226	20.325	106.733	0	20.077.284
Gjaldfærð niðurfærsla ársins	1.298.647	15.564	15.653	0	1.329.864
Endanlega tapað	(20.331.246)	(35.889)	(122.386)	0	(20.489.521)
Niðurfærsla í árslok	<u>917.627</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>917.627</u>
Niðurfærslan skiptist þannig:					
Veðlán	170.900	0	0	0	170.900
Fjármálastofnanir og fyrirtæki	746.727	0	0	0	746.727
Niðurfærsla samtals	<u>917.627</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>917.627</u>

SKÝRINGAR FRH.

30. Fjárfestingar skiptast þannig eftir gjaldmiðlum:	Samtryggingar- deild	Séreignardeild			
		Leið 1	Leið 2	Leið 3	Samtals
2011					
Verðbréf með breyttil. tekjum	19.934.818	55.323	66.895	0	20.057.036
Verðbréf með föstum tekjum	138.991.224	432.713	906.256	0	140.330.193
Veðlán	16.439.896	0	0	0	16.439.896
Bundnar bankainnstæður.....	4.000.000	0	0	591.999	4.591.999
Fullnustueignir	38.582	0	0	0	38.582
Í íslenskum krónum samtals	<u>179.404.520</u>	<u>488.036</u>	<u>973.151</u>	<u>591.999</u>	<u>181.457.706</u>
Verðbréf með breyttil. tekjum.....	69.517.892	236.618	234.612	0	69.989.122
Verðbréf með föstum tekjum	4.955.350	0	0	0	4.955.350
Í erl. gjaldmiðlum samtals	<u>74.473.242</u>	<u>236.618</u>	<u>234.612</u>	<u>0</u>	<u>74.944.472</u>
Verðbréf alls	<u>253.877.763</u>	<u>724.654</u>	<u>1.207.763</u>	<u>591.999</u>	<u>256.402.177</u>
2010					
Verðbréf með breyttil. tekjum	9.927.356	49.282	70.051	0	10.046.689
Verðbréf með föstum tekjum	133.314.219	472.349	845.848	0	134.632.417
Veðlán	15.394.056	0	0	0	15.394.056
Bundnar bankainnstæður.....	0	0	0	556.938	556.938
Fullnustueignir.....	62.054	0	0	0	62.054
Í íslenskum krónum samtals	<u>158.697.685</u>	<u>521.631</u>	<u>915.899</u>	<u>556.938</u>	<u>160.692.153</u>
Verðbréf með breyttil. tekjum	64.383.526	250.191	253.332	0	64.887.049
Verðbréf með föstum tekjum	970.174	0	0	0	970.174
Í erl. gjaldmiðlum samtals	<u>65.353.700</u>	<u>250.191</u>	<u>253.332</u>	<u>0</u>	<u>65.857.223</u>
Verðbréf alls	<u>224.051.385</u>	<u>771.822</u>	<u>1.169.231</u>	<u>556.938</u>	<u>226.549.376</u>

Fjárfestingar í erlendum gjaldmiðlum sundurliðast eftir uppgjörsmýnt verðbréfasjóða sem hér segir:

2011					
USD	61.202.933	236.618	234.612	0	61.674.163
EUR	11.293.501	0	0	0	11.293.501
GBP	1.976.808	0	0	0	1.976.808
	<u>74.473.242</u>	<u>236.618</u>	<u>234.612</u>	<u>0</u>	<u>74.944.472</u>
2010					
USD	53.023.298	250.191	248.396	0	53.521.885
EUR	10.698.961	0	4.935	0	10.703.896
GBP	1.631.441	0	0	0	1.631.441
	<u>65.353.700</u>	<u>250.191</u>	<u>253.331</u>	<u>0</u>	<u>65.857.223</u>

Fjárfestingar sjóðsins í verðbréfum í erlendum gjaldmiðlum námu í árslok 2011 74.944 millj. kr. og býr sjóðurinn við gengisáhættu sem því nemur. Sundurliðunin miðast við uppgjörsmýntir verðbréfasjóða í eigu sjóðsins, en ekki samsetningu eigna þeirra eftir gjaldmiðlum. Vegna stöðu fjármálamarkaða hér á landi og gjaldeyrishafta er sjóðnum nú ómögulegt að verjast gengisáhættu með gerð afleiðusamninga gagnvart íslensku krónunni. Ef íslenska krónan styrkist (veikist) gagnvart erlendum gjaldmiðlum þá lækkar (hækkar) verðmæti erlendra eigna mælt í krónum.

SKÝRINGAR FRH.

31. Raunávöxtun einstakra verðbréfaflokka var þannig á árinu 2011:	Samtryggingar- deild	Séreignardeild		
		Leið 1	Leið 2	Leið 3
Innlán	(1,8%)	6,1%	1,4%	3,1%
Skuldabréf með ábyrgð ríkis	4,6%	5,7%	5,4%	
Skuldabréf sveitarfélaga	4,8%	3,7%	3,7%	
Skuldabréf lánastofnana	(0,5%)		52,6%	
Markaðsverðbréf fyrirtækja	(6,2%)	(52,5%)	(40,3%)	
Veðskuldabréf	4,7%			
Innlend hlutabréf	6,1%	(3,7%)	(16,1%)	
Erlend hlutabréf	1,5%	(9,7%)	(9,8%)	
Erlend hlutdeildarskírteini	(1,5%)			

Raunávöxtun er reiknuð miðað við meðalstöðu verðbréfaflokks í upphafi og lok árs.

Skuldir

32. Skammtímaskuldir greinast þannig:	2011	2010
Óuppgerðir afleiðusamningar miðað við skuldajöfnun	2.911.651	5.218.472
Ógreiddur lífeyrir	0	461.876
Ógreiddur skattur til ríkissjóðs	214.100	0
Aðrar skuldir	134.679	130.398
Skammtímaskuldir samtals	<u>3.260.430</u>	<u>5.810.746</u>

33. Skuldbindingar vegna fjárfestinga

Sjóðurinn hefur skuldbundið sig til að kaupa hlutafé og hlutdeildarskírteini í framtakssjóðum (e. private equity funds) bæði innanlands og utan. Samtals nema ógreidd loforð 10.929 millj. kr., sem skiptast þannig að 7.450 millj. kr. eru vegna erlendra sjóða, 3.019 millj. kr. vegna Framtakssjóðs Íslands slhf. og 460 millj. kr. vegna annarra innlendra sjóða. Óvissa er um að kallað verði eftir öllum ógreiddum loforðum.

34. Lífeyrisskuldbinding

Samkvæmt tryggingafræðilegum útreikningi nemur áfallin lífeyrisskuldbinding samtryggingardeildar sjóðsins 290.640 millj. kr. í árslok 2011 miðað við 3,5% ársvexti og að teknu tilliti til áætlaðs kostnaðar við rekstur sjóðsins. Endurmetin hrein eign deildarinnar í árslok 2011 er 275.125 millj. kr. eða 15.515 millj. kr. lægri. Lífeyrisskuldbinding deildarinnar í árslok 2011 greinist þannig:

	Áfallin skuldbinding	Framtíðar- skuldbinding	Heildar- skuldbinding
Eignir:			
Hrein eign til greiðslu lífeyris	262.807.813	0	262.807.813
Endurmat verðbréfa miðað við 3,5% vexti	16.479.966	0	16.479.966
Fjárfestingakostnaður	(4.162.387)	0	(4.162.387)
Núvörð framtíðariðgjalda	0	186.341.980	186.341.980
Eignir samtals	<u>275.125.392</u>	<u>186.341.980</u>	<u>461.467.372</u>
Skuldbindingar:			
Ellilífeyrir	218.004.436	139.574.865	357.579.301
Örorkulífeyrir	46.329.211	38.683.794	85.013.005
Makalífeyrir	22.981.487	9.049.444	32.030.931
Barnalífeyrir	377.167	3.426.878	3.804.045
Rekstrarkostnaður	2.947.797	3.863.666	6.811.463
Skuldbindingar samtals	<u>290.640.098</u>	<u>194.598.647</u>	<u>485.238.745</u>
Skuldbindingar umfram eignir	(15.514.706)	(8.256.667)	(23.771.373)
Í hlutfalli af skuldbindingum	(5,3%)	(4,2%)	(4,9%)

SKÝRINGAR FRH

Kennitölur

35. Kennitölur

Samtryggingardeild:	2011	2010	2009	2008	2007
Raunávöxtun	2,9%	1,5%	(1,5%)	(26,6%)	2,4%
Hrein raunávöxtun.....	2,7%	1,4%	(1,7%)	(26,7%)	2,4%
Hrein nafnávöxtun	8,1%	4,0%	6,8%	(14,8%)	8,4%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar					
síðastliðin fimm ár.....	(5,1%)	(3,9%)	(1,0%)	2,1%	11,6%
síðastliðin tíu ár	2,7%	2,2%	2,0%	3,3%	7,4%
Rekstrarkostnaður:					
Í hlutfalli af iðgjöldum.....	2,3%	2,4%	2,3%	2,3%	2,3%
Í hlutfalli af eignum.....	0,11%	0,12%	0,12%	0,11%	0,10%
Verðbréfaeign skiptist þannig:					
Skráð verðbréf með breytilegum tekjum.....	19,1%	19,1%	20,5%	20,5%	40,5%
Skráð verðbréf með föstum tekjum	53,0%	52,3%	53,1%	50,9%	41,8%
Óskráð verðbréf með breytilegum tekjum	14,7%	11,7%	13,0%	16,9%	10,2%
Óskráð verðbréf með föstum tekjum	1,3%	3,3%	1,3%	3,3%	2,8%
Veðlán, óskráð	6,3%	6,4%	6,4%	7,1%	4,7%
Innlán í fjármálastofnunum	5,6%	7,2%	5,7%	1,3%	
Eignir í íslenskum krónum	70,7%	70,8%	66,1%	64,7%	87,0%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum	29,3%	29,2%	33,9%	35,3%	13,0%
Fjöldi virkra sjóðfélaga	26.203	25.175	25.521	26.441	25.101
Fjöldi lífeyrisþega	15.556	14.919	14.552	12.850	12.942
Hlutfallsleg skipting lífeyris:					
Ellilífeyrir	61,1%	61,0%	59,4%	58,8%	57,5%
Örorkulífeyrir.....	30,2%	30,2%	31,7%	32,0%	33,2%
Makalífeyrir	7,5%	7,6%	7,6%	7,8%	7,8%
Barnalífeyrir.....	1,2%	1,2%	1,3%	1,4%	1,5%
Fjárhagsstaða skv. tryggingafræðilegri úttekt:					
Hrein eign umfram heildarskuldbindingar	(4,9%)	(8,1%)	(11,6%)	(13,0%)	5,0%
Hrein eign umfram áfallnar skuldbindingar....	(5,3%)	(9,5%)	(15,3%)	(20,3%)	11,5%
Séreignardeild:					
Framtíðarsýn 1					
Hrein raunávöxtun	(2,2%)	5,6%	8,0%	(13,5%)	(2,4%)
Hrein nafnávöxtun	2,9%	8,4%	17,2%	0,7%	3,3%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar					
síðastliðin fimm ár.....	(1,2%)	0,6%	1,6%	3,7%	8,4%
Verðbréfaeign skiptist þannig:					
Skráð verðbréf með breytilegum tekjum.....	39,6%	38,4%	35,2%	22,5%	37,3%
Skráð verðbréf með föstum tekjum.....	58,8%	60,5%	59,1%	74,5%	39,0%
Innlán í fjármálastofnunum	1,6%	1,1%	5,7%	3,0%	23,7%
Eignir í íslenskum krónum	67,3%	67,6%	68,0%	79,0%	74%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum	32,7%	32,4%	32,0%	21,0%	26%
Fjöldi virkra sjóðfélaga	204	221	286	431	459
Fjöldi sjóðfélaga í árslok	4.173	4.277	4.405	4.759	4.786

SKÝRINGAR FRH.

35. Kennitölur frh.

Framtíðarsýn 2	2011	2010	2009	2008	2007
Hrein raunávöxtun..... (0,7%)	6,9%	0,8%	(11,6%)	(0,5%)	
Hrein nafnávöxtun	4,4%	9,7%	9,5%	2,9%	5,3%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðastliðin fimm ár..... (1,1%)	0,1%	0,4%	1,3%	7,8%	
Verðbréfaeign skiptist þannig:					
Skráð verðbréf með breytilegum tekjum....	24,2%	26,4%	23,3%	15,4%	25,4%
Skráð verðbréf með föstum tekjum.....	72,8%	69,2%	61,5%	79,7%	49,3%
Innlán í fjármálastofnunum	3,0%	4,4%	15,2%	4,9%	25,3%
Eignir í íslenskum krónum.....	81,2%	79,7%	79%	86%	82%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum	18,8%	20,3%	21%	14%	18%
Fjöldi virkra sjóðfélaga.....	359	383	481	639	733
Fjöldi sjóðfélaga í árslok.....	30.777	31.076	31.763	33.745	33.882
Framtíðarsýn 3					
Hrein raunávöxtun.....	2,6%	4,2%	5,2%	3,7%	4,9%
Hrein nafnávöxtun	8,7%	6,9%	14,3%	20,7%	11,0%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðastliðin fimm ár	4,1%	4,5%	5,4%	5,6%	5,9%
Eignir skiptast þannig:					
Bundnar bankainnstæður	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Eignir í íslenskum krónum	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Fjöldi virkra sjóðfélaga	140	152	142	49	8
Fjöldi sjóðfélaga í árslok.....	243	250	252	107	31

Skilgreiningar:

Raunávöxtun.....	Ávöxtun sjóðsins, umfram verðlagsbreytingar samkvæmt vísitölu neysluverðs.
Hrein raunávöxtun.....	Raunávöxtun þegar kostnaður við rekstur sjóðsins hefur verið dreginn frá.
Hrein nafnávöxtun.....	Ávöxtun sjóðsins, án tillits til verðlagsbreytinga, þegar kostnaður við rekstur sjóðsins hefur verið dreginn frá.
Kostnaður í hlutfalli af eignum ...	Hlutfall rekstrarkostnaður af meðaltali hreinnar eignar í ársbyrjun og árslok.
Fjöldi virkra sjóðfélaga	Meðaltal fjölda sjóðfélaga sem greiddi iðgjald á árinu.
Fjöldi líffeyrisþega	Meðaltal fjölda líffeyrisþega sem fékk greiddan líffeyri á árinu.

GILDI PENSION FUND - SELECTED FINANCIAL INFORMATION 2011

ENDORSEMENT BY THE BOARD OF DIRECTORS AND THE MANAGING DIRECTOR

The Financial Statements of Gildi - Pension Fund are prepared in accordance with the Icelandic Annual Accounts Act and the Regulation on the Financial Statements of Pension Funds. The same accounting principles apply as for the previous year.

During the year 2011, a number of 4,064 employers paid premiums to the Fund, a total of ISK 12,028 million on behalf of 38,825 employees. Fund members at year end 2011 were 184,694. Fund members at year end 2011 in private pension division were 35,193.

Pensions paid by the Fund during the year amounted to ISK 8,160 million. Old-age pension amounted to ISK 4,894 million, disability pension ISK 2,397 million, pension to surviving spouse ISK 588 million, pension to surviving children ISK 92 million and temporary payments of private pension were ISK 189 million. Members receiving old-age pension during the year were 10,956, members receiving disability pension were 4,125, persons receiving surviving spouse pension were 1,899 and 1,044 received surviving children pension. The total number of persons receiving pension during the year were 15,556. In comparison, pensions paid in the year 2010 amounted to ISK 7,782 million.

The average number of the Fund's employees were 22 during the year and total salaries amounted to ISK 179 million. Salaries of the Board of Directors, Audit Committee and Managing Director amounted to ISK 28 million.

The Fund operates in two divisions, a mutual pension division and a private pension division. Net assets of the mutual division available for pension payments amounted to ISK 262,808 million at year-end 2011 and increased by ISK 24,323 million during the year or by 10.2%. The mutual pension division real rate of return was 2.7% when adjusted by the consumer-price index. Net assets of the private pension division available for pension payments amounted to ISK 2,572 million at year-end 2011 and increased by ISK 15 million. The private pension division real rate of return adjusted by the consumer price index was: Framtíðarsýn I -2.2%, Framtíðarsýn II -0.7% and Framtíðarsýn III 2.6%.

An actuarial assessment was undertaken on the Fund's mutual pension division as of 31 December 2011. According to these computations, the Fund's assets are ISK 15,515 million lower than vested rights of Fund members and ISK 23,771 million lower than total commitment, assuming an interest rate of 3.5% p.a. Assets are 4.9% lower than commitments at year-end. At the 2011 Annual Meeting of the Fund it was agreed to allocate the Government's contributions to equalize disability burden in such a way that the rights of pension fund members were not decreased.

Upon the fall of the commercial banks in October 2008, it became uncertain if and how derivative agreements that the Fund had made with the banks to limit its foreign exchange risk related to foreign investments would be settled. An agreement with the Winding-up Board for Landsbanki Íslands hf. was finalized in the summer of 2011 for the Fund's foreign exchange derivative agreement with the old Landsbanki Íslands hf. This was a final settlement and was mostly settled according to the provisions the Fund had already made. The Fund also made an agreement with the Winding-up Board for Glitnir bank in March 2012 about a premise for a settlement. There is still uncertainty if and how the derivatives agreements with Kaupþing bank will be settled. A provision has been made in the financial statements that the Fund's bonds issued by Glitnir bank and Kaupþing bank will be set off against part of these agreements. Remaining balance of ISK 2,912 million is posted as liabilities in the balance sheet.

It is the Fund's policy and a part of its risk management to maintain a well distributed asset portfolio that is not only based on the Icelandic economy. The Fund has, in accordance with law, received a return on a part of its holding in foreign securities in order to spread its investment risk. The Fund's investments in securities in foreign currencies amounted to ISK 74,944 million at year end 2011 and the Fund is exposed to foreign exchange risk to the corresponding amount. Due to the situation on Icelandic financial markets and the monetary restrictions, the Fund is now unable to hedge against currency risk by means of derivative agreements.

The Board of Directors of Gildi - Pension Fund and the Managing Director hereby confirm the Financial Statements by means of their signatures.

Reykjavík, 27. March 2012.

Board of Directors:

Vilhjálmur Egilsson
Árni Bjarnason
Hjörtur Gíslason
Orri Hauksson

Harpa Ólafsdóttir
Heiðrún Jónsdóttir
Kolbeinn Gunnarsson
Sigurður A. Guðmundsson

Managing Director:

Árni Guðmundsson

INDEPENDENT AUDITOR'S REPORT

To the Board of Directors and Members of Gildi – Pension Fund.

We have audited the accompanying Financial Statements of Gildi - Pension Fund, which comprise Statement of Changes in Net Assets for Pension Payments, Balance Sheet as at 31 December 2011, and Statement of Cash Flows for the year then ended, and notes, comprising a summary of significant accounting policies and other explanatory notes.

Management's Responsibility for the Financial Statements

Management is responsible for the preparation and fair presentation of these Financial Statements in accordance with the Icelandic Annual Accounts Act, and for such internal control as management determines is necessary to enable the preparation of financial statements that are free from material misstatement, whether due to fraud or error.

Auditor's Responsibility

Our responsibility is to express an opinion on these Financial Statements based on our audit. We conducted our audit in accordance with International Standards on Auditing. Those standards require that we comply with ethical requirements and plan and perform the audit to obtain reasonable assurance whether the Financial Statements are free from material misstatement.

An audit involves performing procedures to obtain audit evidence about the amounts and disclosures in the financial statements. The procedures selected depend on the auditor's judgement, including the assessment of the risks of material misstatement of the Financial Statements, whether due to fraud or error. In making those risk assessments, the auditor considers internal control relevant to the entity's preparation and fair presentation of the Financial Statements in order to design audit procedures that are appropriate in the circumstances, but not for the purpose of expressing an opinion on the effectiveness of the entity's internal control. An audit also includes evaluating the appropriateness of accounting principles used and the reasonableness of accounting estimates made by management, as well as evaluating the overall presentation of the Financial Statements.

We believe that the audit evidence we have obtained is sufficient and appropriate to provide a basis for our audit opinion.

Opinion

In our opinion, the Financial Statements give a true and fair view of the financial position of Gildi - Pension Fund as at 31 December 2011, and of its financial performance and its cash flows for the year then ended in accordance with the Icelandic Annual Accounts Act and the Regulation on the Financial Statements of Pension Funds.

Report on the Board of Directors report

Pursuant to the legal requirement under Article 106, Paragraph 1, Item 5 of the Icelandic Annual Accounts Act No. 3/2006, we confirm that, to the best of our knowledge, the report of the Board of Directors accompanying the financial statements includes the information required by the Financial Statement Act if not disclosed elsewhere in the Financial Statements.

Reykjavík, 27. March 2012

KPMG hf.

Sæmundur Valdimarsson
Hrafnhildur Helgadóttir

STATEMENT OF CHANGES IN NET ASSETS FOR PENSION PAYMENTS 2011

Premiums:	2011	2010
Members	3,888,401	3,645,556
Employers	8,139,864	7,638,354
Transfer of rights and repayments	(71,789)	(57,975)
	<u>11,956,476</u>	<u>11,225,935</u>
Government contribution to equalize disability burden	879,541	968,770
	<u>12,836,017</u>	<u>12,194,705</u>
Pensions:		
Pensions	8,159,513	7,782,281
Received from the Retirement Committee	(11,625)	(14,443)
Other direct expense due to disability pension	4,336	16,732
	<u>8,152,224</u>	<u>7,784,570</u>
Investment income:		
Dividends and revenue on shares	1,446,154	1,095,384
Revenues from building ownership	4,630	4,191
Interest income and exchange-rate difference	20,172,133	9,984,042
Provision for securities	(1,275,594)	(1,329,864)
	<u>20,347,323</u>	<u>9,753,753</u>
Office and management expenses:		
Investment expense	181,815	162,191
Operating expenses	337,654	303,022
	<u>519,469</u>	<u>465,213</u>
Other income	<u>39,986</u>	<u>37,625</u>
Tax on net assets of the Fund	<u>214,100</u>	<u>0</u>
Increase in net assets during the year	<u>24,337,532</u>	<u>13,736,300</u>
Net assets from previous year	<u>241,042,705</u>	<u>227,306,405</u>
Net assets for pension payments at year-end	<u>265,380,237</u>	<u>241,042,705</u>

BALANCE SHEET DECEMBER 31, 2011

	2011	2010
Investments:		
Building	181,355	186,036
Other investments:		
Variable-yield securities	90,046,157	74,933,737
Fixed rate securities	145,285,543	135,602,591
Mortgage loans	16,439,896	15,394,056
Time deposits	4,591,999	556,938
Mortgages foreclosed	38,582	62,054
	<u>256,583,532</u>	<u>226,735,412</u>
Receivables:		
Premiums receivable	1,269,850	1,591,060
Government contribution to equalise disability burden	0	968,770
Other receivables	43,530	65,823
	<u>1,313,380</u>	<u>2,625,653</u>
Other assets:		
Operating assets	15,901	19,915
Cash and cash equivalents	10,727,854	17,472,472
	<u>10,743,755</u>	<u>17,492,387</u>
Total assets	<u>268,640,666</u>	<u>246,853,452</u>
Liabilities:		
Short - term liabilities	<u>3,260,430</u>	<u>5,810,746</u>
Net assets for pension payments	<u>265,380,237</u>	<u>241,042,705</u>
Division of net assets for pension payments:		
Net assets of the Mutual Pension Division	262,807,813	238,485,301
Net assets of the Private Pension Division	2,572,424	2,557,403
Net assets for pension payments total	<u>265,380,237</u>	<u>241,042,705</u>

STATEMENT OF CASH FLOWS 2011

	2011	2010
Inflows:		
Premium payments	14,124,413	11,356,564
Financial income	2,364,714	4,884,861
Instalments on bonds	7,548,706	11,615,241
Variable rate securities sold	6,305,316	11,202,578
Fixed rate securities sold	5,855,341	14,312,054
Repayments of time deposits	0	12,398,391
Other inflows	63,861	37,881
	<u>36,262,352</u>	<u>65,807,571</u>
Outflows:		
Pension payments	8,614,100	7,784,570
Investment expenditures	181,814	162,191
Operating expenses excluding depreciation	324,446	306,109
	<u>9,120,360</u>	<u>8,252,870</u>
Disposable resources to purchase securities and other investments	27,141,992	57,554,701
Investments in variable-yield securities	(15,638,189)	(8,599,986)
Investment in fixed rate securities	(13,008,474)	(34,743,300)
New time deposits	(4,035,061)	(12,927)
New mortgage loans	(1,204,886)	(1,720,964)
	<u>(33,886,610)</u>	<u>(45,077,177)</u>
(Decrease) increase in cash and cash equivalents	(6,744,618)	12,477,524
Cash and cash equivalents at the beginning of the year	<u>17,472,472</u>	<u>4,994,948</u>
Cash and cash equivalents at the end of the year	<u>10,727,854</u>	<u>17,472,472</u>

FINANCIAL RATIOS 2011

Mutual Pension Division:	2011	2010	2009	2008	2007
Real rate of return	2.9%	1.5%	(1.5%)	(26.6%)	2.4%
Net real rate of return	2.7%	1.4%	(1.7%)	(26.7%)	2.4%
Net nominal rate of return	8.1%	4.0%	6.8%	(14.8%)	8.4%
Average net real rate of return					
last five years	(5.1%)	(3.9%)	(1.0%)	2.1%	11.6%
last ten years	2.7%	2.2%	2.0%	3.3%	7.4%
Operating expenses:					
As percentage of premiums	2.3%	2.4%	2.3%	2.3%	2.3%
As percentage of assets	0.11%	0.12%	0.12%	0.11%	0.10%
Investment securities:					
Listed variable yield securities	19.1%	19.1%	20.5%	20.5%	40.5%
Listed fixed rate securities	53.0%	52.3%	53.1%	50.9%	41.8%
Unlisted variable yield securities	14.7%	11.7%	13.0%	16.9%	10.2%
Unlisted fixed rate securities	1.3%	3.3%	1.3%	3.3%	2.8%
Mortgage loans, unlisted	6.3%	6.4%	6.4%	7.1%	4.7%
Bank deposits	5.6%	7.2%	5.7%	1.3%	
Assets in Icelandic Króna	70.7%	70.8%	66.1%	64.7%	87.0%
Assets in foreign currencies	29.3%	29.2%	33.9%	35.3%	13.0%
Number of active fund members	26,203	25,175	25,521	26,441	25,101
Number of pensioners	15,556	14,919	14,552	12,850	12,942
Specification of paid pensions:					
Old-age pension	61.1%	61.0%	59.4%	58.8%	57.5%
Disability pension	30.2%	30.2%	31.7%	32.0%	33.2%
Pension to surviving spouse	7.5%	7.6%	7.6%	7.8%	7.8%
Surviving children pension	1.2%	1.2%	1.3%	1.4%	1.5%
Financial status according to actuarial assessment:					
Net assets less total obligations	(4.9%)	(8.1%)	(11.6%)	(13.0%)	5.0%
Net assets less accrued obligations	(5.3%)	(9.5%)	(15.3%)	(20.3%)	11.5%

Definitions:

Real rate of return Rate of return based on the consumer-price index.

Net real rate of return Real rate of return less operational expenses.

Net nominal rate of return Nominal rate of return less operational expenses.

Cost as percentage of assets..... Operating expenses as percentage of average net assets.

Number of active fund members..... The average number of fund members paying premiums during the year.

Number of pensioners..... The average number of pensioners who received pension during the year.

Gildi | Sætúni 1 | 105 Reykjavík | Sími 515 4700 | Fax 515 4701 | www.gildi.is